

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Åben hvidbog om Danmark, EF og Europa : Debathæfte nr. 5

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1993

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

ÅBEN HVIDBOG OM DANMARK EF OG EUROPA

5

JuniBevægelsen

Åben hvidbog om
Danmark, EF og Europa
Debathefte nr. 5, april 1993
Udgivet af JuniBevægelsen,
Nybrogade 18, 1203 København K
Redaktion: Jan Sturm, Eva Bendix
og Else Hammerich
Udgivet med støtte fra Det Sikkerheds- og Nedrustnings-
politiske Udvalg, der ikke dermed påtager sig ansvar for
de fremsatte synspunkter.
Sats og Tryk: Notat Avisproduktion, tlf. 86 48 16 00

INDHOLD:

Forord	Side 4
Af Else Hammerich	
EF militariseres: Danmarks vej fra til ja	Side 6
Af Aase Bak-Nielsen	
Skaber Unionen fred i Europa?	Side 8
Analyse ved Øyvind Østerud	
Union avler Union	Side 10
Af Johan Galtung	
Tilbage til de gamle kolonier	Side 12
Analyse ved Rune Soma	
Global apartheid	Side 13
Fra et foredrag af Ali Mazrui	
Det stolte Europa	Side 15
Eva Bendix om Sven Lindquists nye bog	
Europa brænder	Side 17
Interview med Jan Øberg af Jan Sturm	
Nogle alternativer til et militært EF	Side 21
Af Else Hammerich, Inger Bjørn Andersen, Hanne Norup Carlsen, Uffe Geertsen, Bente Hansen, Finn Held	
Fælles forsvar for Norden	Side 24
Interview med Pär Stenbäck af Eva Bendix	
Danmark er hovedproblemet	Side 26
Interview med Håkan Wiberg af Hanne Norup Carlsen	
Norden som atomvåbenfri zone	Side 28
Af Inger Bjørn Andersen	
Norden som fredszone	Side 29
Af Tulle Elster	
Jura: Et ja er også et ja til Unionens forsvar	Side 30
Af Steen Clausen	
CSCE - De fire gode bogstaver	Side 32
Af Eva Bendix	
Tillæg om forsvarsafsnittene i Maastricht-traktaten, »Det Nationale Kompromis«, og Edinburgh-aftalen	Side 34
Kort om NATO, WEU, FN og CSCE	Side 41

FORORD

Der tales ikke meget om EF-Unionens forsvarsplaner op til folkeafstemningen. Og det er en skam, for her er virkelig noget, der trænger til opklaring. Fritager Edinburgh-aftalen Danmark fra EF-Unionens forsvarspolitik? Bør man stemme ja for fredens skyld? Er en væbnet union i Europa nødvendig for at opnå sikkerhed i en kaotisk verden?

Det er den slags spørgsmål, vi prøver at kaste lys over i denne hvidbog.

Danmark og EF-forsvaret

Det budskab, der bæres frem af de forenede jupartier er, at Danmark er holdt ude af Maastricht-traktatens forsvarsdimension gennem Edinburgh-aftalen. Så alt det med euroforsvar kan vi godt se bort fra. Tilhængerne påstår det ikke er aktuelt, og ikke kommer afstemningen ved.

På den måde fejles det ind i krogen, at den officielle danske holdning til en militarisering af EF på få år er skredet helt ud. I 1990 gik Danmark ind i forhandlingen om en kommende EF-Union med den erklæring, at vi *afviser, at det europæiske politiske samarbejde kommer til at omfatte et forsvarspolitisk samarbejde – herunder oprettelsen af fælles militære styrker*.

I dag anbefaler regering og Folketing at stemme ja til en tekst, hvori Danmark lover, at vi *ikke vil hindre* et EF-forsvar. Før havde vi den holdning, at det var skadeligt for Europa, at EF blev en militær stormagt. Nu mener vi åbenbart ikke noget om den sag. Hvorfor dette skred?

Med i Unionens forsvarspolitik

Et andet politiker-budskab er, at nej-vælgere roligt kan sætte deres kryds ved ja'et denne gang, for de har fået deres vilje: Danmark er uden for Unionens forsvarspolitik. Trist, at det ikke passer. Det, vi er uden for, er blot *Vestunionens* opgaver, som bliver at planlægge og udføre *EF-Unionens* militære aktioner. Vi skal

ikke stille med soldater, i hvert fald ikke før i 1996/98, da EF-Unionen og Vestunionen nok slås sammen. Men Danmark er med til at *beslutte* EF-Unionens forsvarspolitik, og hæfter moralsk for den. Hvis altså det skulle blive et ja 18. maj.

Det var måske ikke gået så galt, hvis Unionen var en reelt fredsskabende faktor i et uroligt Europa og en urolig verden. Hvis den kunne hindre rædsler som dem, vi nu ser i eks-Jugoslavien, og effektivt lindre nøden i Somalia. Hvis det var tilfældet, kender jeg mange, der ville opgive deres unionsmodstand.

Men er det sådan? Er det sandsynligt? Det har vi bedt en række sagkyndige om at vurdere, og det er et noget dystert billede, de tegner. Professor *Johan Galtung* frygter, at den nye militærmagt vil virke truende og give stødet til flere militære pagter. Professor Ali Mazrui fra Kenya taler om global apartheid. Fredsforskeren *Jan Øberg* påviser EF's konfliktskabende sikkerhedsbegreb og fortæller, hvordan et politisk modent Europa *kunne* løse konflikter. Professor *Øyvind Øverud* forudser, at Unionens ensretning vil føre til intern strid i Europa. Men det er ikke nok at kritisere den plan, der er lagt frem for os. Vi må også se på andre forslag, der kunne føre til en mere reel sikkerhed. Det gør vi i en række artikler, både om Europa, og om den globale sammenhæng.

Det skandinaviske alternativ

Et alternativ hedder CSCE og behandles i et særskilt kapitel. Et andet af alternativerne er skandinavisk: For tiden tales der i militære og realpolitiske kredse mere og mere om en nordisk forsvarsordning. Herom har vi et interview med generalsekretær for Nordisk Ministerråd *Pär Stenbäck*, og det følges op af direktør for Fredsforskningsinstituttet *Håkan Wi-berg*.

Men er et nordisk forsvar mere fredsskabende end et EF-forsvar? Det er der delte mening-

er om. Nogle lægger vægt på, at et nordisk forsvar i det mindste vil være uden atomvåben og at det ikke kan føre krig overalt i verden, som Vestunionen kan. Andre ønsker, at et nordisk forsvar bliver strengt defensivt. Atter andre foretrækker Norden som afmilitariseret fredszone, eller i det mindste som erklæret atomvåbenfri zone. Disse meget forskellige tanker lægger vi frem til diskussion.

Samme valg som i fjor

Når alt er endevendt, står vælgerne over for nøjagtig samme valg som i fjor, og det er to enkle valg: ønsker vi, at Danmark bliver en del af en militær stormagt? Og: ønsker vi, at det skal sættes til åben debat i Europa, om EF skal være en militær blok?

Budskabet fra Danmark 2. juni var netop, at der er brug for at *alle Europas befolkninger* – ikke kun EFs top – tages med på råd, når deres fremtid skal indrettes. Det er nemlig aldrig sket, og derfor blev vores nej regnet for modigt og modtaget med tak: *»Det danske nej er en god ting. Efter i årevis at være drevet frem af*

en håndfuld fanatikere og bureaukrater, er det omsider en folkelig stemme, der har talt», skrev for eksempel det engelske *Daily Telegraph*.

Vi har noget at leve op til og et vist ansvar, også når det skal afgøres, om EF skal være en civil eller en militær stormagt. For nok kan Danmark ikke i længden hindre, at nogle EF-lande går videre med deres militære fusionsplaner, men vi kan sørge for, at Fort Europa kommer til debat. Det er den meningsfulde opgave, vi fik 2. juni i fjor, og som vi kan leve op til 18 maj i år.

Else Hammerich, april 1993

Redaktionsgruppen

Inger Bjørn Andersen, Aase Bak-Nielsen, Eva Bendix, Hanne Norup Carlsen, Steen Clausen, Else Hammerich, Jan Sturm.

De meninger, der udtrykkes i artiklerne og interviewene dækker ikke nødvendigvis redaktionens holdning, men vi lægger dem frem til debat.

CITAT

Forsvar? Hvordan?

I Nord-Irland udkæmpes en borgerkrig imellem protestanter og katolikker – hvad har militæret kunne udrette der? Hvad ville et EF-militær kunne udrette?

Hvad ville et EF-militær kunne udrette i Spanien i en Basker-opstand? Hvad kan en EF-hær udrette, når Belgien falder fra hinanden? Hvad ville en EF-hær kunne have udrettet i Jugoslavien?

Hvem skal hæren holde med? Tror nogen, at det er så enkelt, at den ene part er heltene, den anden skurkene?

Skal en EF-hær plaffe de sorte ned ved Gibraltar, når de kommer med deres sultne munde og plastikposer?

Skal en EF-hær forsvare vores toldgrænser imod Østeuropa, så vi kan beholde vort fede velleved?

Eller hvad er det en EF-hær skal? Forsvare os, siger de, men hvad betyder det i realiteten?

Hanne Norup Carlsen, forkvinde for Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed

EF MILITARISERES

Danmarks vej fra nej til ja

Af Aase Bak-Nielsen

I 1990, da Folketinget diskuterede EF-Union, vedtog den daværende regering og Socialdemokratiet i fællesskab et såkaldt Memorandum, som var Danmarks krav for at gå med i EFs Union.

Heri står blandt andet om det militære område: »*Regeringen afviser at det europæiske politiske samarbejde kommer til at omfatte et forsvarspolitisk samarbejde – herunder oprettelse af fælles militære styrker*«. (Egen markering).

Det er et klart nej til, at EF skal have noget militært samarbejde.

Hvad blev det til i unionstraktaten fra Maastricht? Heri står: »*Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik omfatter alle spørgsmål vedrørende Den Europæiske Unions sikkerhed – herunder udformningen på langt sigt af en fælles forsvarspolitik, som med tiden vil kunne føre til et fælles forsvar*«.

Altså det stik modsatte af kravet fra det danske memorandum.

Hvordan de er nået frem til det, ved vi ikke, for forhandlingerne har været hemmelige. Vi kan ikke engang få at vide, om Danmarks forhandlere strittede imod, eller om de bare bøjede sig.

Man har lov til at undre sig over, at Uffe Ellemann-Jensen kunne komme hjem fra Maastricht og erklære, at Danmark havde fået alle sine ønsker opfyldt!

Fra Maastricht til Edinburgh

Maastrichttraktaten faldt: først i Folketinget, hvor den ikke fik 5/6 flertal, som den skulle have haft for at blive vedtaget. Derefter ved folkeafstemningen 2. juni.

Folketingets flertal bryggede derefter det sammen, som blev kaldt »Det nationale kompromis«.

Man kunne have forventet, at Folketinget genoptog det, der var tilslutning til i det Memorandum, Folketinget lavede i 1990. Nemlig

kravet, at EF ikke måtte militariseres. Men man krævede bare, at »*Danmark skal holdes uden for den militære dimension, der indebærer medlemskab af Vestunionen samt fælles forsvarspolitik eller fælles forsvar*«. (Egen markering).

Nu står der faktisk ikke i Maastrichttraktaten, at medlemmerne skal være med i Vestunionen. Der står, at EF-Unionen anmoder den militære angrebs- og forsvarspagt Vestunionen om at udføre de militære aktioner, den finder nødvendigt. Og at Vestunionen hører med i udviklingen af selve EF-Unionen.

Men folketingsflertallet godkendte i »Det nationale kompromis«, som var forhandlingsgrundlaget til Edinburgh-topmødet, at EF bliver en militær union, bare Danmark får lov at stå udenfor.

EF-militær om fem år

Man bemærker i Edinburghaftalen, at Danmark ikke har pligt til at være medlem af Vestunionen – det er der intet nyt i.

Det nye er, at Danmark afgiver sin ret til at have indflydelse på, hvad der skal ske i Unionen på forsvarsområdet. Det er en forringelse i forhold til Maastrichttraktaten. Efter den havde Danmark medindflydelse på linie med de andre lande.

At Danmark ikke behøver at være medlem af Vestunionen (WEU), har kortvarig betydning. I 1948 blev Vestunionen oprettet for en tidsbegrænset periode på 50 år, den ophører altså med at eksistere i 1998. Efter den tid skal EF-Unionen overtage alt det militærpolitiske – det bliver Danmark ikke fritaget for. Til den tid er Danmark med lige som de andre lande – hvis et flertal stemmer ja den 18. maj.

Som man kan se, er der langsomt sket en total omvæltning i det officielle Danmarks holdning til EF's militarisering. I begyndelsen klart nej til EF som militærmagt, så et ja til, at EF »med tiden« kan føre fælles forsvarspolitik

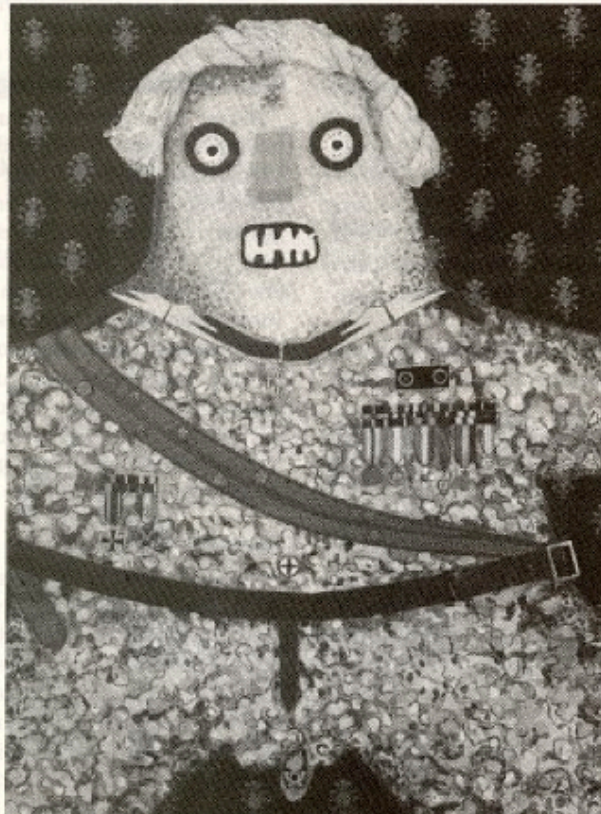
– dernæst et krav om, at Danmark skal holdes udenfor – og til sidst en accept af EF's forsvarsplaner og med mulighed for, at Danmark om cirka 5 år er med i EF-Unionens militærpolitiske beslutninger.

Og det meste er foregået bag lukkede døre. Vi, det danske folk, kender kun slutresultatet. Politikerne hævder, at vi har fået alle vore

krav opfyldt, men forøvrigt er de vildt uenige om, hvad aftalerne egentlig betyder!

Hvordan skulle vi kunne sige ja til noget, der er så usikkert?

Vil vi være sikre på at holde os ude af en stor militærblok, bliver styret af magtpolitikere, våbenfabrikanter og generaler, må vi stemme nej den 18. maj.

Hr. Generalen – udmærket for sine indsatser med talrige ordener. Den mest interessante sidder forneden.

Enrico Baj

SKABER UNIONEN FRED I EUROPA?

Argumentet at man må have et samlet, væbnet EF for at stabilisere et uroligt Europa, dur ikke.

Af Øyvind Østerud, professor i statskundskab

Den hyppigst uimodsagte påstand om europæisk integration er, at den sikrer freden i Europa – »Aldrig mere krig mellem Frankrig og Tyskland« – »Aldrig nogen ny mellemkrigs-tid« og så videre.

Dette argument har været ideologisk bærebjælke for EF-politikere gennem mere end 40 år. Argumentet understreges næsten dagligt med fornyet styrke, efter at de stabile fronter fra den kolde krig er opløst. Påstandene er følgende:

- EF er skabt af idealistiske politikere, som ville forhindre ny krig mellem europæiske arvefjender gennem et tæt samarbejdsnet til fælles fordel og med overnationalt sigte.
- Integration er nødvendig for at forhindre, at den tyske ørn begynder at bevæge vingerne.
- Konflikter i nærrområderne, som borgerkrigene på Balkan, kunne igen forplante sig gennem alliancer med rivaliserende europæiske magter, hvis EF-Unionen ikke blokerede.

Påstanden er i sin korthed, at uden EF er vi tilbage i det krigsramte Europa fra 1914 – 1939. Men det er ikke et sagligt holdbart argument.

Ribbet for alt, også rivaliseringsgrundlaget

De afgørende betingelser for vesteuropæisk integration lå i udfaldet af Anden Verdenskrig og udviklingen i Den Kolde Krig. Økonomisk og politisk var de gamle europæiske stormagter knækket og reduceret, med en ny fælles beskytter i vest og en ny fælles fjende i øst. I skyggen af nederlag, kold krig og afkolonisering sad de vesteuropæiske lande i samme båd, ribbet også for rivaliseringsgrundlaget mel-

lem staterne i det gamle Europa. Samarbejde og fælles løft var den eneste vej til selvhævdelse for europæiske lande i skyggen af supermagterne. Det er derfor krigsudfaldet og den nye freds vilkår, som forklarer integrationspolitikken og ikke integrationen, som forklarer freden.

Overnationalitet ikke nødvendigvis fredsskabende

Der er ingen positiv sammenhæng mellem integration og fred. De fleste krige efter Anden Verdenskrig har tværtimod været borgerkrige i flernationale stater. Det er ikke formel integration og fælles myndighed, som har manglet i det tidligere Sovjetunionen, i Jugoslavien eller Nordirland-konflikten og Baskerlandet. Integration, fællesvedtagelser og overnationalitet kan gøre spændinger og konflikter mere intense. Det virker kun samlende, hvis harmoni ellers dominerer forholdene. Overnational integration er helt uegnet som fredsbånd mellem rivaler, ligesom ægteskab ikke er et middel mod uvenskab.

Ydmygende fornærmelser

For det tredje er løsningen på et eventuelt tysk problem ikke at snøre landet ind i en slags overnational spændetrøje, som skal begrænse selvstændigt spillerum. Argumentet om at binde Tyskland er snarere en ydmygende fornærmelse mod et genforenet Tyskland, hvor virkningen på langt sigt bliver det modsatte: Dybt frustrerede nationale ambitioner, med en overnational union som farlig faldhøjde, når modreaktionerne og sammenbruddet kommer.

Skuddet i Sarajevo

For det fjerde er det helt uholdbart at hævde, at forudsætningerne for krigsudbruddene i 1914 og 1939 vil genopstå med et svagere EF.

Der skal adskilligt flere end disse to bogstaver til for at forklare, at et skud i Sarajevo ikke endnu en gang sætter Europa i brand.

EF-Union er lig et Storfrankrig

Ideen om integration som nøgle til europæisk fred har Mitterrand givet en speciel fransk version. Når Mitterrand siger, at »EF-Unionen er freden« betyder det, at den franske republikanske nationalopfattelse skal genskabes på europæisk niveau med EF-Unionen som et slags republikansk Frankrig i stort format.

Den republikanske nationalopfattelse siger, at national identitet og patriotisk loyalitet er et spørgsmål om borgernes frivillige samling omkring politiske institutioner, ikke et spørgsmål om etniske eller historisk-kulturelle kendetegn.

Denne argumentation forudsætter det, den skal bevise: et politisk fællesskab på europæisk niveau sikrer freden, fordi et politisk fællesskab defineres som gensidig tillid og samling om spilleregler og institutioner.

Franske stormagtsdrømme er ikke i kurs

I dagens Europa har Frankrigs luftige nationalopfattelse ringe tyngde. Franske unionsmodstandere hævder dels, at den republikanske nationalopfattelse er abstrakt og urealistisk i Frankrig, dels at den i hvert fald er urealistisk på europæisk niveau. Den europæiske mangfoldighed af sprog, kulturer og territoriale interesser giver ikke grundlag for en europæisk republik.

EF-Union – et risikabelt projekt

Der er mange gode argumenter for internationalt samarbejde i Europa på forskellige planer og forskellige felter. EF har imidlertid et langt mere overnationalt sigte end samarbejde på folkeretsligt grundlag.

Et sådant overnationalt integrationsprojekt kan skabe yderst risikable spændinger. Trods de allerbedste hensigter.

Oversat og forkortet af Inger Bjørn Andersen

*Gaden er fri fra den fjendtlige arme,
byen er død, murbrokkerne lever.
Aldrig herskede en sådan orden.
Den har sejret, nu regerer den helt.*

Bertolt Brecht

UNION AVLER UNION

En militær EF-Union fremmer risikoen for, at muslimske og ortodokse stater føler sig truede og reagerer med også at opbygge militære unioner.

Af professor Johan Galtung

EF-Unionen er via Maastricht-traktaten ved at udbygge en fælles sikkerheds- forsvars- og udenrigspolitik. Spørgsmålet er, hvad dette vil betyde i praksis. Specielt når eller hvis de to spor, EF-Unionens forsvarspolitik synes at køre på, føres sammen i det fælles forsvar. Nemlig den fransk-tyske brigade som nu skal opgraderes til korps med deltagelse af andre Unions-lande, og Vestunionen.

Her er ti punkter:

1. Magten centraliseres

Beslutningsprocessen bliver ekstremt ovenfra-og-ned ved, at Det Europæiske Råd (topmøderne) og Ministerrådet får praktisk talt al magt, og EF-Parlamentet praktisk talt ingen. Medlemsstaternes udenrigspolitik bindes af Unionens vedtagelser – ellers ville den ikke være en union, men blot et fællesskab.

2. Ensrettet politik

Gennem denne proces gøres de vesteuropæiske landes politik mere ensartet. Det er positivt, hvis politikken fremmer fred, udvikling og miljø, men negativt hvis den ikke gør det. Måske kan ekstremt aggressive medlemsstater herved bindes, men det gælder også stater, som fredspolitisk er kommet længere. I tvetydige situationer – og de fleste situationer er tvetydige - vil tredjelande ikke kunne få uafhængig støtte af mere progressive medlemslande.

3. Kan EF holde intern fred?

EF har gjort krig mellem medlemsstaterne usandsynlig grænsende til det umulige. Dette er positivt, men det siger i sig selv intet om, hvilken karakter sikkerhedspolitikken får, eftersom indre harmoni også kan bruges til aggression udadtil. Man skal også lægge mærke

til, at den indre harmoni fra perioden 1957-1992 kan svækkes, hvis Unionen virker som tvang for de enkelte medlemmer. Den amerikanske union havde en grusom borgerkrig. Det samme gælder det tidligere Jugoslavien.

4. Konfrontation med den ortodokse og muslimske verden?

Uanset hvordan EF's Jugoslavien-politik analyseres (anerkendelse af to stater med enorme mindretalsproblemer – Kroatien og Bosnien-Hercegovina - og ikke-anerkendelse af en mindre problematisk stat, Makedonien) er resultatet blevet en kollisionskurs mellem EF og ortodokse og muslimske grupper. Dette er ingen tilfældighed. De er traditionelle modpoler til det protestantisk-katolske Europa i hele dette årtusinde.

5. Fører EF-Unionen til ortodokse og muslimske militærunioner?

Ved EF-Unionens uklare øst-grænse ligger netop det ortodokse (Rusland-Østukraine-Nordkazakhstan) og det muslimske (Tyrkiet – 6 muslimske eks-sovjet-republikker-Iran-Pakistan). Ingen af dem omtales som mulige Unions-medlemmer. Deres historiske erfaringer med Vesteuropa er stort set negative, inkluderet Jugoslavien. En europæisk Union vil antagelig medføre tilsvarende bestræbelser hos disse lande - de ni muslimske lande har allerede dannet deres samarbejdsorganisation. Begge grupperinger har i lighed med EF's Union atomvåben eller er lige ved at få det.

6. Spændinger mellem centrum og periferi

En klart markedsorienteret politik som EF-Unionens med de fire friheder (fri bevægelighed for kapital, arbejdskraft, varer og tjenesteydelser) har hidtil altid ført til stærke spændinger mellem et centrum, som beslutter, for-

ædler og forvalter, og en periferi, som har enkle opgaver og begrænset magt over egne ressourcer. Denne spænding vil også findes inden for EFs Union, men måske mere indenfor de enkelte medlemsstater end mellem staterne. Og EFs Union vil dominere og virke konfliktskabende i de internationale problemer EF-Unionen skaber.

Først som arbejdsløshed og generel nød, senere som systemskifte og på sigt en eventuel unionsdannelse mod EF-Unionen.

7. Selvforsynende med konflikter

Da EF-Unionens fire friheder har karakter af aksiom (grundsætning der ikke behøver bevis) næsten som en religion, vil sådanne konflikter blive betragtet som etniske, religiøse, nationalistiske eller fundamentalistiske. EF-Unionen bliver selvforsynende ved at producere sine egne konflikter.

8. EF-Unionen i forhold til verden

Japan og Østasien er for stærke til at blive periferier af EF-Unionen.

Men »latinamerikaniseringen« af Østeuropa og eks-Sovjetunionen er kommet langt, og forholdet til USA kan blive kompliceret, især hvis ECU bliver verdensvaluta.

Latinamerika og Afrika havde negativ økonomisk vækst i 80'erne.

Alle disse steder kan man forvente stærke, nye reaktioner.

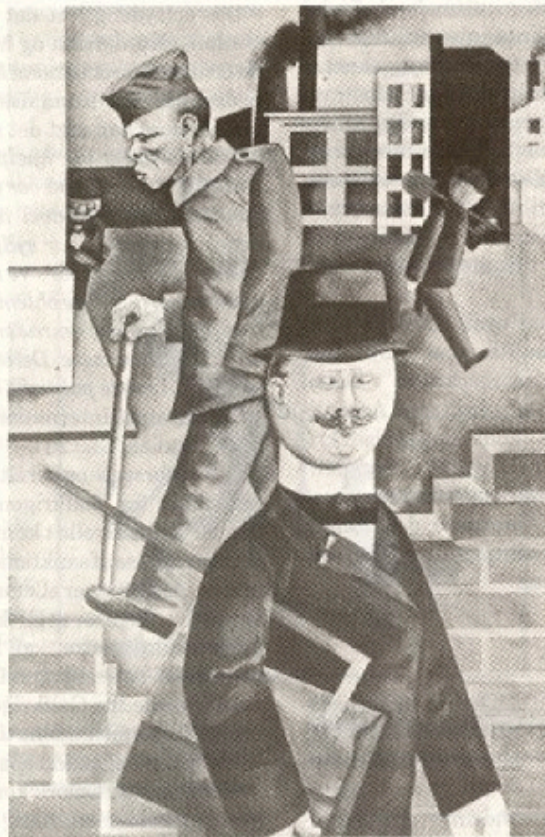
9. Interventioner for at sikre råstoffer?

Det fransk-tyske La Rochellekommuniké om militært samarbejde omtaler fredsbevarende styrker i Østeuropa og styrker til at sætte ind i den 3. verden som opgaver for fransk-tyske militære styrker.

I Vestunionens ramme vil de ikke være begrænset til NATOs operationsområde.

I et dokument fra det tyske forsvarsdepartement (20.01.92) omtales »opretholdelse af den frie verdenshandel og tilgang til strategiske råstoffer« som tyske sikkerhedsinteresser.

Man aner mange interventioner og megen selvretfærdighed og retorik om »nationalisme«.

Rekrutten og Bureaukraten - på vej ind i en union?
George Grosz

10. Sporene skræmmer

Men kan man vente andet, når ni af de tolv EF-lande er tidligere koloni- og slavemagter, fire var nazistisk-fascistiske og kun tre tillader folkeafstemning om EF-Unionen?

Oversat og bearbejdet af Else Hammerich

TILBAGE TIL DE GAMLE KOLONIER

EF-Unionens militære doktrin er at kunne intervenere i den tredje verden.

af Rune Soma, Oslo

EFs potentiale som stormagt er indiskutabelt. Blandt nuværende medlemslande finder vi to atommagter (Storbritannien og Frankrig). Disse to lande har også et godt udbygget net af militærbaser i sydlige lande, fra Stillehavet (franske baser i Ny Kaledonien og Tahiti) via Karibien (Storbritannien i Belize, Frankrig i Guyana) og Afrika (en kæde af franske baser fra Senegal til Djibouti) til det Indiske Ocean og Sydøstasien (flådestyrker på Reunion og Diego Garcia, britisk tilstedeværelse i Hong Kong og Brunei).

Enkelte EF-lande har også vist vilje til at intervenere og bruge militær magt i Syd. Den franske indblanding i borgerkrigen i Tchad (1980-87), Storbritanniens krig mod Argentina (1982) og mange EF-landes deltagelse i krigen mod Irak (1991) er de nyeste eksempler.

Desuden findes en stærk og lukrativ våbenindustri, med British Aerospace, det franske Thomson S.A. og det tyske Daimler-Benz som de tre førende selskaber.

Mål for EF-Unionens forsvar

Der er tre formål med den fælles sikkerhedspolitik: at konsolidere Vesteuropa, at stabilisere Østeuropa, og at varetage forholdet til den tredje verden.

Rædslen for store indvandrings- og flygtnin-gestømme spiller en vigtig rolle for EF-landene. Det gælder nok især Spanien og Italien, som har foreslået en særlig sikkerhedsstruktur for Middelhavsområdet for at stabilisere forholdene i Nordafrika og dæmme op for masseindvandring. Italiens behandling af Albanien-flygtningene er i denne sammenhæng illustrerende.

Der er også inden for EF en mere eller mindre tydelig frygt for den rolle, de muslimske indvandrer miljøer i EF-landene vil spille i fremtiden.

Delors om EFs militære rolle mod syd:

Det er tydeligt, at det er den »muslimske verden«, Nordafrika og Mellemøsten, som er de centrale »problemområder« for EFs sikkerhedspolitik. EF-Kommissionens formand Jacques Delors har sagt det sådan: *»Der er mange, som behøver vor hjælp, fra landene i Central- og Østeuropa på vor østflanke til landene rundt om Middelhavet og i Mellemøsten på det, vi kan kalde vor sydflanke. Men EF har også et større ansvar: Vi må bidrage, når det gælder Nord-Syd problemer. Vi er allerede aktive på alle disse områder, men vi bliver bedt om at bidrage mere. Dette bør være vort mål, men vi vil møde politiske vanskeligheder«.*

(Foredrag på International Institute for Strategic Studies, 13.3.91).

Delors forsøgte også i sit foredrag at opsamle erfaringer fra Golfkrigen. Mens EF spillede den forventede rolle i konfliktens første fase – gennemførelse af sanktioner – havde man hverken de institutioner eller militære styrker, som var nødvendige for at EF kunne handle samlet i en åben krigssituation. Er de tolv i stand til at lære af det? spørger Delors, og mener at erfaringerne fra Golfkrigen i det mindste vil tvinge medlemslandene til at tage standpunkt til de grundlæggende spørgsmål om EFs sikkerhedspolitik. Delors' konklusion om Golfkrigen indeholder en vigtig problemstilling om den fremtidige militærpolitiske doktrin overfor landene mod Syd: »Hvis EF skal kunne bidrage til den nye verdensorden«, siger Delors, »må vi acceptere, at det kræver deltagelse, hvor det end må blive nødvendigt, med styrker der har det mål at sikre respekten for international lov«. Klarere kan det vel næppe siges, at EF-Kommissionens formand forestiller sig, at EF-Unionen i fremtiden skal spille en lige så vigtig udenrigspolitisk rolle som dets økonomiske styrke tildeler det i verdensøkonomien. *Oversat og forkortet af Else Hammerich*

GLOBAL APARTHEID

En forenet og rig hvid verden bestemmer den splittede og fattigdomsramte sorte verdens skæbne.

af professor Ali Mazrui, Kenya

Den politiske kultur i verden har forandret sig siden Den Kolde Krigs afslutning. Vestens globale hovedmission er ikke længere at vinde allierede imod kommunismen, men i bedste fald at sikre sig oprigtigt »omvendte« til det liberale demokrati.

Før den kolde krigs afslutning var »den fri verden« lig med den »ikke-kommunistiske verden«. I virkeligheden betød det ikke »fri«, men blot »ikke-kommunistisk«. Hvor brutal en diktator end var, tilhørte han den frie verden, blot han *ikke* var kommunist. Derfor beskyttede Vesten afrikanske diktatorer som Mobuto militært mod deres egne befolkninger.

Men efter Den Kolde Krigs afslutning beskyttes folket i stedet mod deres regeringer. Det er en bedre opførsel fra Vestens side, men ville også være en ny form for kolonialisme, hvis ikke en demokratisk bevægelse var eksploderet i Afrika selv. For fandtes der ikke demokratisk aktivitet i Afrika, ville det være anmassende udefra at fortolke, hvad Afrika har brug for.

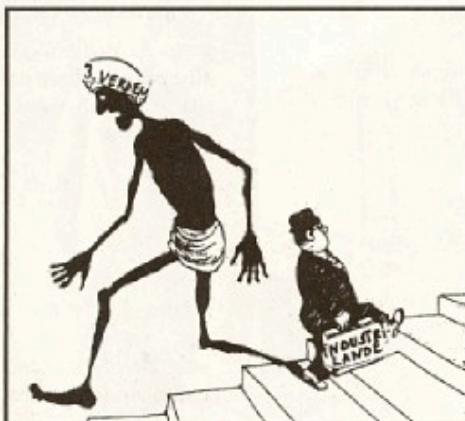
Lukker den hvide verden sig?

En anden forandring er marxismens og leninismens nedtur. Dens fald i Østeuropa har sandsynligvis ført til, at solidaritet som motiv for hjælp er forsvundet. Det gælder også Vestens ideologiske venstre, som har vist større solidaritet med den tredje verden end andre ideologier.

Det slår også ind i FN, hvor vi tidligere kunne regne med støtte fra de socialistiske alliere-

de. Nu er tendensen en lydighed hos de nye lande over for USAs ledelse. Den tredje verden har mistet sine gamle venner i FN. De er blevet indlemmet i Vesten, og nye former for solidaritet for at sikre egne kollektive interesser viser sig. For eksempel ønsket om en ny Marshallplan for at hjælpe de tidligere socialistiske lande på fode. Afrikas tilsvarende, meget ældre ønske vil her komme i anden række.

Er vi derfor vidne til starten på global apartheid, mens apartheid-systemet i Sydafrika går i opløsning? Rykker den hvide verden tættere sammen og lukker sig – trods alle indbyrdes forskelligheder? Vil vi se en mere forenet og potentielt rigere hvid verden, som bestemmer den splittede og fattigdomsramte sorte verdens skæbne?

Racisme skaber problemer

Berlinmurens fald har bragt hvide sammen. Satte den samtidig en fjendtlighed i gang mod ikke-hvide? Betød den også et nyt tysk fremmedhad og en ny tysk nationalisme? Der spirer en antisemitisme i Østeuropa, og det har ofte været forspil til andre former for fremmedhad. I Frankrig lynches nordafrikanere. I USA truer højredrejningen blandt de hvide med at sætte de seneste årtiers landvindinger over styr, hvad angår forholdet mellem race-rne. Og når den hvide verden lukker sig, er der en fare for kulturelle konsekvenser i undervisningen – at skolebørn skal lære mere om deres naboer, så resultatet bliver en større etnocentrisme på bekostning af den tredje verden.

En foruroligende ting ved den globale apartheid er, at mens de sorte er de største økonomiske ofre, er muslimerne de største militære ofre. Det har baggrund i forholdet mellem Vesten og islam århundreder før den kolde krig blev født. Vestens bekymring er nu, om islam vil erstatte kommunismen som en ny ideologisk rådgiver.

Blandt verdens civilisationer er kun islam i militant oprør mod vestens kulturelle hegemoni. Det er uvist, om det vil lykkes, men der er i det mindste en strøm af islamisk tænkning, som søger at forny sig. Den kaldes fundamentalistisk, men grundlæggende er det kulturel nationalism i oprør mod vestligt hegemoni, og jeg ville ønske, der fandtes flere kulturer, der var ligeså rasende over den vestlige civilisations monopol.

Lukker den hvide verden sig? Er en global apartheid ved at konsolidere sig? Og bør folk med en god vilje, også i Danmark, anstrenge sig mere for at standse denne proces, som forstærker racismen i den hvide verden og øger polariseringen mellem Nord og Syd?

Under alle disse bekymringer ligger de fire principper, som jeg tror vil blive ved med at påvirke forholdet mellem samfund: solidaritet, indlemmelse, altruisme og egennytte. Måske vil egennytten en dag stå klart. Måske vil vi opleve en altruisme baseret på universel sympati og indlemmelse i form af nye demokratiske værdier, som også finder vej til Kenya. Og opleve en panhumanistisk solidaritet, der er stærkere end global apartheid, sekterisme og racisme. Jeg er sikker på, at den dag vil danskerne være en del af fortroppen!

CITAT

*Det modsatte af kærlighed er ikke had
De modsatte af håb er ikke fortvivelse
Det modsatte af åndelig sundhed og sund
menneskeforstand er ikke vanvid
Og det modsatte af erindring er ikke at
glemme – men intet andet end hver gang
Ligegyldigheden*

Elie Wiesel, Nobelpristager i litteratur, 1976

DET STOLTE EUROPA

Hitler var den europæiske imperialismes barn, skriver den svenske forfatter Sven Lindquist i bogen »Utrota varenda jävel«.

af Eva Bendix

Vesteuropa forskanser sig. Østlande og u-lande holdes ude og deres priser holdes nede. EF militariseres, blandt andet for til enhver tid at være de fattige lande overlegen.

Og Vestunionens aktioner kan rettes mod u-landene.

Det er ikke første gang, påviser den svenske forfatter Sven Lindquist i sin nyeste og stærkt debatterede bog »Utrota varenda jävel« (Udryd hver eneste djævel), hvor han minder vesteuropæerne om imperialismens historie.

Imperialismen har vi fortrængt, skriver han i bogen. Befolkningstallene øgede stærkere i Europa end andre steder, agrarsamfundet havde behov for mere jord. Industrisamfundet som afløste agrarsamfundet, havde behov for råvarer og andre ressourcer. Hvor fandt man det, man havde brug for?

Det fandt man i de enorme områder, som europæerne koloniserede i Amerika, i Afrika, i Australien og i Asien.

Dette behov blev motiveret af både forskning og filosofi. Videnskaben og etnografien »beviste«, at svagere

kere. Som Kipling – imperialismens store for-taler og digter – forklarede, var det den hvide mands byrde eller pligt at bringe sin civilisati-

on (bestående af gin, biblen og våben) ud til de mindreværdige.

Den blev bibragt de andre menneskeracer med en brutalitet, som måske bare den europæiske »civilisation« kan opvise.

Folkegrupper blev udryddet for at give plads til dem, som var dømt til at herske, byer blev brændt, kulturer ud-slettet. Og videnskab og filosofi påviste, at dette måtte ske.

Lindquists tese er, at nazismen og jødeudryddelsen ikke var noget unikt for de velhavende vesteuropæiske industristater. Men at Hitler var en logisk følge af imperialismen og dens krige i de nuværende u-lande:

– Hitler voksede op i imperialismens åndelige landskab, siger han. I dette landskab tog hans tanker form – der også har trådt tilbage til Darwins udvælgelsesteorier og Adam Smith, nyliberalister-

nes profet, som formulerede loven, der regulerer tilgangen af arbejdskraft: Efterspørgslen

En følge af imperialismen? Jødisk dreng i Breslau, 1944
Felix Nussbaum

efter mennesker, ligesom efter andre varer, regulerer produktionen af mennesker.

Lindquists heftigt omstridte påstand er altså, at forsøget på at udrydde jøderne og skaffe Tyskland livsrum i Øst, er en naturlig fortsættelse af en side af Vesteuropas historie. Jøderne var et folk uden land, og de var en mindre værdifuld race end germanerne. Derfor måtte germanerne skaffe sig af med dem før selv at skaffe sig nok at leve af.

Hitlers store modstander, Winston Churchill, var blandt dem, der havde hyllet imperiegrundlæggerne og dermed bidraget til at lægge grund-

en for racismen. Spejderbevægelsens stifter, Baden Powell lige så.

Lindquist hævder altså, at de såkaldt »indfødte« i de nuværende u-lande blev bekæmpet med ydmygelser og erobningskrige og konstant udnyttelse, der gjorde dem »mindreværdige«. Og at de var en prøveklud og vejbyrder for Adolf Hitler.

Han hævder, at Holocaust ikke var noget enestående i den vesteuropæiske »civilisation«, men en logisk følge af imperialismens fremfærd.

CITAT

*For alle gode tanker, de
kan slet ikke dø,
før endnu bedre tanker
er spired' af deres frø.*

I.P. Jacobsen

EUROPA BRÆNDER

– hvad kan vi gøre ?

EFs Union er et produkt af Den Kolde Krig siger den internationalt førende freds- og konfliktforsker Jan Øberg i dette interview. Han er direktør for Den Transnationale stiftelse for freds- og fremtidsforskning, en gruppe forskere der beskæftiger sig med Jugoslavien og skriver rapporter for blandt andet FN.

Af Jan Sturm

Vil en militarisering af EF, vendt mod u-lande og andre fattige lande, og en styrkelse af de rige, vestlige industriland, blive endnu en følge af den europæiske imperialism?

Jan Øberg forsker i Jugoslaviens krise. Det har ikke altid været ufarligt. For som han siger, forskning er at være hvor konflikterne sker, ikke at sidde ved et skrivebord og læse bøger. Bag sig har han utallige rejser i det, der engang var Jugoslavien – her har han talt med mennesker fra politikere og præsidenter til flygtninge og skolebørn og efterhånden fået et kontant bud på, hvad Europa har gjort forkert, og hvorfor EFs Union vil være dårlig for freden.

Vi lever på ruinerne af Den Kolde Krig, hvad betyder det for Europa?

– Vi har ikke ændret en pind i Europa efter det største og væsentligste, der er sket efter 1945, nemlig at hele motivet for vores sikkerhedspolitik er faldet sammen.

I 45 år forsøgte vores politikere at opretholde en balance, en magtbalance. Og så faldt det hele sammen, Warszawapagten blev opløst, COMECON blev opløst, det hele blev opløst i Østeuropa. Den Kolde Krig blev ikke løst – den blev opløst.

Vesten har et gigantisk problem, fordi der vil være helt nye typer af konflikter, hvor der ikke kan praktiseres nogen magtbalance eller atomvåbenafskrækkelse. Serberne eller bosniske muslimer lader sig ikke afskrække af, hvad vi siger og gør. De har deres egen dagsorden, kører deres eget løb.

Vi skal løse de nye konflikter. Men organisationer som NATO eller Vestunionen er irrelevante. De organisationer er sammen med EFs

Union børn af Den Kolde Krig, og er ikke syv sure sild værd.

EFs politik i Jugoslavien en farce

Kunne vi have undgået krigen i Jugoslavien?

– Jugoslavien er formentlig den mest komplekse konflikt i verden. Med tre-fire religioner og syvogtredive folkeslag. Jeg kræver ikke, at politikerne kender alle detaljer, men i en så kompleks historie, ville det være rimeligt, om man havde været forsigtigere, og lyttet mere til jugoslaverne. Men Europa sagde: opløs det gamle system, anerkend landene. Nu har vi konsekvenserne med to en halv millioner flygtninge og måske hundrede tusinde mennesker dræbt. Det kunne vi have undgået, måske ikke at Jugoslavien blev opløst, men vi kunne have undgået, at Jugoslavien blev opløst på denne grufulde måde. Jugoslavien er det bedste eksempel på den katastrofale fejlprogrammering, der findes i Europa. Først sagde EF, at Jugoslavien skulle holdes sammen. Bagefter anerkendte EF Slovenien og Kroatien. Så lokkede EF Bosnien-Hercegovina ud i samme historie, hvilket gjorde at Europa udløste krigen i Bosnien den 6. april sidste år.

Bosnien var undtagelsen i hele Jugoslavien af fredelig sameksistens. For to år siden var der ingen, der ville have krig i Bosnien. De vidste godt, at når hver eneste trappeopgang har tre-fire nationaliteter, er der ikke nogen jordisk chance for at lave en samlet stat.

Måden EF har håndteret krisen i Jugoslavien på, ville have været en farce, hvis ikke det havde kostet så meget menneskelidelse. Enhver kunne have sagt, at Jugoslavien skulle falde fra hinanden på et tidspunkt. I stedet for økonomisk støtte, har EF haft sin egen magt-

politik med trusler og ydmygelser, bygget på en gruppvækkende arrogance. Næmlich at vi bedst ved, hvordan jugoslaverne burde have levet, eller skal leve i fremtiden og kræver, at de skal leve på vores måde.

Sådan hjælper vi i Jugoslavien

Skal vi lade dem slå hinanden ihjel i Jugoslavien og glæde os over, at vi lever i en fredeligere verden?

– Det eneste vi ikke kan gøre, er at løse problemet med militær intervention. Da kan vi måske slå to til tre hundrede tusinde mennesker ihjel og opleve Vietnamlignende tilstande.

Vi kunne have gjort Bosnien til et forvaltningsområde under FN, vi kunne have belønnet alle aktører med økonomisk og teknisk bistand, hvis de havde nedlagt våbnene.

Vi bør hjælpe ofrene på en ny måde. Med bistand dernede, så de kan starte deres landbrug og få gas og elektricitet tilbage til deres landsbyer. Min bedømmelse er, at 95 procent af menneskene i Jugoslavien gerne vil have fred idag. Hvorfor hjælper vi ikke de 95 procent, der ikke vil noget andet end at komme tilbage til deres huse og gårde og deres landbrug?

Der findes en demokratisk opposition i alle dele af Jugoslavien, som vi bør hjælpe med uafhængige TV-kanaler, satellitter og telekommunikation, så de kan tale med hinanden – hjælpe de gode, istedet for at straffe de onde. Vi bør også hæve sanktionerne mod Serbien. For sanktionerne slår hver dag spædbørn ihjel,

fordi de ikke kan få medicin. Jeg kan faktisk ikke rigtigt se, hvad sanktioner har med konfliktløsning at gøre.

De europæiske lande har proppet våben ned i halsen på de steder, vi idag bekæmper konflikter, og har gjort Jugoslavien til et af verdens mest bevæbnede lande, der kan blive ved med at have en krig i 10 år uden våbenimport udefra.

Vi har hjulpet de gale kræfter hele tiden, i de

her konflikter. Tænk om vi kunne hjælpe civilbefolkningen, der i dag er i nød. Lave en Marshallhjælp for de mennesker, der har brug for det. Og hvis vi overhovedet havde et gran tilbage af europæisk humanisme, tradition og kultur, ville vi med åbne arme tage imod mennesker, der er i dybeste nød og elendighed. Det er den største humanitære krise, vi har haft siden 1945. Hvis vi har udpeget Slobodan Milosovic til at være den største djævel i Europa i moderne tid, var det da en god ide at hjælpe ofrene for politiken. For eksempel de, der deserterer fra den jugoslaviske hær og de mange flygtninge.

Vi har aldrig forberedt os på freden. Vi har aldrig forberedt os på konfliktløsning, men vi ved godt hvordan vi skulle

udkæmpe en atomkrig imorgen. Vi er ikke kommet ned fra træerne endnu, når det gælder at løse konflikter. Vi skal have mange måneders træning for at få et kørekort til at køre bil, og vi skal helst gå på kursus for at lære vores Macintosh. Men der er intet krav om at politikere, der administrerer millioner af menneskers liv

»Chefen for slagtingen«
Tegning af Carl Lauterbach, Berlin

og død, skal have bare et enkelt lille kursus i, hvordan man løser konflikter.

EFs Union kan ikke løse problemerne

Vil EFs Union være svaret på fremtidens problemer i Europa?

– Unionsbyggeriet er en slags supermagtsdrøm og stormagtsdrøm, en integrations og styrkedrøm. Drømmen havde sin egen profil, sin egen motivation da vi havde Den Kolde Krig. Nu har den fået et andet motiv, nemlig på langt sigt at være en enklave i den verden, hvor vi bliver en meget lille minoritet. Om mindre end tyve år vil det, vi kalder EF, blot udgøre omkring tre procent af klodens befolkning. Det, der interesserer mig er, hvordan de andre 97 procent har det. Hvordan vil de reagere, hvilket liv vil de leve, hvis vi skal have et fredeligere byggeri?

Klassisk for den europæiske tanke er, at vi gerne vil stykke et pluralistisk Europa sammen, og få alle til at tale med een stemme. Det er et dybt udemokratisk princip, og det bliver det altid med supermagter og stormagter, store enheder bliver altid farlige, der er ikke noget nyt i dette. Der er ikke nogen fremtidsversion, der er ikke en spændende ny økologisk og retfærdig verden, der er ikke et nyt bud til den tredje verdens nød og elendighed, der er ikke noget bud på vores menneskelige, sociale og kulturelle problemer i Europa.

Europa gør de forkerte ting

Hvis landene i fællesskab kommer overens om, at fortælle både Østeuropa og Mellemøsten og Afrika hvordan de skal leve, så får vi en meget værre verden. Krisen i Jugoslavien er for mig det grundlæggende eksempel på, at det her ikke kommer til at fungere. Jeg har set et Europa, der er kommet for sent til Sovjetunionen, til Gorbatsjov. Et Europa der nu også er kommet for sent for anden gang til Jeltsin, og som er kommet alt for sent til Jugoslavien. Et Europa som er kommet ikke bare for sent, men også forkert til Kaukasus. Og med »kommet til«, mener jeg ikke militært, men at have haft politiske diskussioner, samlet information, forstået hvad parterne ville, givet parterne mulighed for at sidde ved et forhandlingsbord.

Hvorfor indbyder vi ikke Sjevardnaze og hans modstandere fra Kaukasus til at sidde i Geneve eller et andet sted og tale sammen, inden de får et helvede som allerede er skabt i Jugoslavien. At være ude i det forebyggende er syvogtyve gange bedre end det reparerende.

Europa som en visionær organisation af lande der vil noget godt her i verden, gør de forkerte ting. Hvor er vi henne på de steder, hvor vi behøves? For øjeblikket er Jugoslavien det eneste sted, vi er. Der har vi stort set kun gjort ondt værre, og vi kom alt for sent dertil.

Hvilket sikkerhedssystem skal Europa have?

– Vi skal samarbejde om sikkerhed, præcis som vi har gjort i de nordiske lande, hvor vi har taget hensyn til og respekteret hinanden. Der har været en slags underforstået samarbejde. Det er meget bedre, end at skulle tale med een stemme. I det hele taget er den nordiske model meget bedre for samarbejdet mellem lande, end det store flotte med en præsident i toppen.

Det er da indlysende, at der findes fælles interesser i Europa. Det fælles fodslag består i mulighederne for fælles koordinering. Vi forstår da hinanden bedre i Europa, end vi forstår buddhister eller andre. Vi har en pragtfuld platform for at koordinere, for at samarbejde. Men vi bør ikke overnationalisere, ikke tale med een stemme. Pointen er netop at Skandinavien aldrig har talt med een stemme i udenrigs- og sikkerhedspolitik, men vi har klarret os ganske godt. Vi har nemlig tænkt nye tanker selv.

Et nyt Europa

Hvad har Europa brug for istedet for EFs Union?

– Vi har brug for et gigantisk meget større FN, gerne et regionalt europæisk FN også, som skal fungere under det internationale FN, fredsbevarende, diplomater, psykologer, politikere der kan gå ind og hjælpe til med at løse konflikter, inden de bliver til krig.

CSCCE, Den europæiske sikkerheds- og samarbejdskonference er i grove træk et glimrende organ, som vi have mere af. Vi skal have en stor institution for konfliktløsning, og vi skal naturligvis begynde at drøfte miljøproblemer

meget mere, det er ikke nok bare at have det som en del af politiken, det er en altoverskyggende problematik, som vi slet ikke er vågnet op til endnu. Der findes for eksempel fire hundrede millioner personbiler på kloden idag, otte procent af jordens befolkning ejer dem. Hvis de yderligere 92 procent også vil køre bil og have fri markedsøkonomi og forurene, kan vi godt sige farvel til hinanden. Det er den grænseproblematik som Europa og iøvrigt mange andre, ikke har nogen løsning på. Et nyt Europa ville være et Europa, der satte tæring efter næring, og begyndte at leve i overensstemmelse med europæiske resurser.

Brundtland-rapporten giver svarene

Europa må have de grundlæggende økono-

misk balancerede holdbare økonomier, som Brundtlandrapporten beskriver. Holdbar økonomi, regionernes samarbejde, humanitært samarbejde. Vi må løfte i fællesskab, ved koordinering, ved mangfoldighed, forskellighed og pluralisme – ikke ved enfoldighed.

Tænk på den verden vi skal leve i de næste fyrre-halvtreds år, hvor er Europas svar på alle udfordringerne: ozon-hullet, miljøproblemerne, den kulturelle sameksistens, blandingen af befolkningerne?

Alt det, der binder os sammen, som er større end os selv, er interessant. Et Europa, hvor vi er nysgerrige efter at få mange mennesker fra andre kulturer hertil, og hvor vi selv samarbejder med alle de andre lande uden for Europa.

CITAT

(...) Ånden i Maastricht-konstruktionen angives at være – specielt når tilhængerne beruser sig i visionerne – at den for tid og evighed vil forebygge krig i Europa. Og at kun et politisk forenet Europa kan sikre denne fred. Sandheden er, at EF foreløbig har fremkaldt efterkrigstidens første krig i Europa, nemlig ved den hovedløse anerkendelse af først Slovenien og (især) Kroatien, sidenhen Bosnien-Hercegovina. Og generelt er EF's rolle (...) problematisk, når det gælder Østeuropa. De nye demokratier er foreløbig non grata i EF's økonomisk politiske kredsløb, simpelt hen fordi en hurtig økonomiske udvikling frem mod ligestilling – og dermed fredsbevarende fuldgældigt EF-medlemskab – vil betyde, at EF-klubbens nuværende og fremtidige rige medlem-

mer må til lommerne.

Med en gennemsnitlig vækstrate på en procent, med et Tyskland, der blev svækket og ikke styrket ved genforeningen – både økonomisk og demokratisk – og med stigende politiske og økonomiske interessemodsetninger i de enkelte EF-lande og landene imellem, jævnfør GATT-flaskoen, Italiens moralske og politiske sammenbrud, Grækenlands obsternadsighed i Makedonispørgsmålet, EFTA-ansøgerlandenes stigende skepsis, etc., etc., er et protektionistisk Fort Europa, beskyttet af en enorm militærkonto, mere nærliggende end det åbne, fredelige og samarbejdende Europa, der skåles for ved receptionerne i Bruxelles' diplomatsaloner. (...)

leder i Information 8. marts 1993

NOGLE ALTERNATIVER TIL ET MILITÆRT EF

Af Else Hammerich, Inger Bjørn Andersen,
Hanne Norup Carlsen, Uffe Geertsen, Bente Hansen, Finn Held.

Når vi ikke tror på, at en militariseret EF-Union kan løse de åbenlyse sikkerhedsproblemer, som eksisterer i Europa og på globalt plan, hvordan forestiller vi os da, at der kan skabes sikkerhed?

Europæisk sikkerhedsordning nødvendig

Igennem de sidste år har Europa og Verden forandret sig, på godt og ondt, og der er brug for nytænkning, nye former for samarbejde, en ny europæisk orden og en ny verdensorden. Men der er ikke brug for, at EF militariseres. På globalt plan hindres fred og sikkerhed af den spiral af nød, militarisme og ødelæggelse af miljøet som nu dagligt dræber 40.000 børn og som i fremtiden truer alle på jorden. Denne onde spiral kan kun standses ved en samordnet global indsats via FN.

For at løse Europas etniske og sociale konflikter og krige er der brug for en samordnet, sikkerhedspolitisk indsats, der omfatter alle europæiske lande. Den bedste mulighed er CS-CE, den europæiske sikkerheds- og samarbejdskonference, som nu omfatter 52 lande.

Derimod er der ikke brug for en ny militær supermagt. For hverken verdens eller Europas problemer kan standses ved hjælp af våben, tværtimod, våben optrapper konflikterne.

Derfor må Danmark afvise, at EF får en forsvarspolitik, med Vestunionen som militært redskab, og at der oprettes paramilitære EF-politistyrker. Det er ikke nok at undgå, at Danmark bliver medlem af Vestunionen, og at danske soldater deltager i fælles EF-forsvar. Vi må tænke længere end til vores egne interesser.

Danmark må modsætte sig, at det civile EF's institutioner og budgetter anvendes til militær planlægning og militære formål. Her må vi stå fast ved det memorandum, Folketinget vedtog i 1990:

»Regeringen afviser at det europæiske politiske samarbejde kommer til at omfatte et forsvarspolitisk samarbejde – herunder oprettelse af fælles militære styrker«.

Hvad er sikkerhed?

Når der skal dannes en ny, europæisk sikkerhedsordning, må det ske ud fra et moderne sikkerhedsbegreb: I dag kan sikkerhed ikke opnås af en stat på bekostning af en anden. Sikkerheden er universel. Den er i højere grad politisk, økonomisk, social og økologisk, end den er militær. Våbenmagt kan kun skabe sikkerhed, når den anvendes til at håndhæve freden. Det kræver en organisation, som er hævet over nationale interesser, magt og økonomi, hvilket ikke kan siges om EF.

Det europæiske samarbejde er nødvendigt og skal ikke indrettes på at kunne føre krig, men på at:

- bidrage til fredelig løsning af etniske konflikter.
- ændre sin produktion og handel, så de skader mennesker og miljø mindst muligt,
- være med til at fordele jordens ressourcer mere ligeligt,
- kort sagt være medskabere af en global civilisation, som hverken er domineret af USA eller Europa, men reguleres af et stærkt og ligeværdigt FN-samarbejde.

Vi må arbejde for, at Norden bliver i stand til at opbygge et alternativ til den traditionelle magtpolitik. Vigtigt er det derfor, at Danmark ikke binder sig til EF-Unionens kommende militære opbygning.

NATO er Danmark fortsat medlem af. Men for det første har NATO en anden karakter end Vestunionen. NATO kan ikke operere globalt, som Vestunionen skal kunne det. Endvi-

dere udgør NATO (Atlantpagten) i princippet et forsvarssamarbejde mellem selvstændige nationer – i modsætning til Vestunionen, som skal være forbundsstatens (EF-Unionens) militære arm.

Og endelig søges NATO i disse år ændret i retning af et forsvarssamarbejde sammen med de central- og østeuropæiske lande. Målet for dansk politik må være, at denne proces føres igennem, samtidig med at CSCE styrkes og udvikles til efterhånden at overtage europæiske sikkerhedsopgaver.

Dersom der kan skabes politisk vilje til det, er der ingen hindringer for en sådan udvikling. Afgørende vil det derfor være, at de nordiske lande står frit til at støtte denne proces.

Sikkerhed: Afskaf fattigdom

Et civilt EF har gode muligheder for at bidrage til sikkerhed ved hjælp af økonomiske midler, hvis den politiske vilje er til stede.

– Sikkerhed kræver retfærdig handel, dvs. lige handelsvilkår, evt. positiv særbehandling af dårligt stillede lande. Men hvert år taber u-landene 500 mia. \$ til det rige Nord på grund af ulige vilkår og handelsbarrierer – det er 10 gange værdien af al u-landshjælp.

Derfor bør EF skridt for skridt åbne sine toldmure og arbejde for en tilsvarende åbning af de øvrige handelsblokke i Nord, så u-lands samhandelen kan få en reel betydning for de fattigste lande.

– Jo bedre levevilkår i de fattige lande, jo større sikkerhed for os alle. Derfor må u-landenes gæld eftergives, og krisehjælpen forbedres. Et land som Danmark bør betale 0,5% af sit bruttonationalprodukt (BNP) til støtte for Østeuropa og 0,5% til global miljøindsats, udover den ene procent, vi betaler til u-landsbistand. Det samme kunne andre EF-lande gøre. Pengene kan tages fra forsvarsbudgettet.

– Danmark og Norden har valgt at give bistand til udvikling i de fattigste lande. EF's tidligere kolonimagter vælger ofte modtagerlande efter strategiske hensyn, også lande med et højt militærbudget. Indtil det ændres, skal

Danmark ikke overlade mere styring af sin ulandsbistand til EF.

Sikkerhed: Et stærkt og demokratisk FN

Det er i FN, at en global civilisation – eller ny verdensorden – kan skabes: det eneste forum, som *kan* hæves over alle nationale interesser. I modsætning til EF, som altid vil blive betragtet som partisk. Men FN har tabt anseelse, fordi det mangler demokrati, handlekraft og penge. Norden og Europa må gå i spidsen for at give FN større myndighed.

– FN reformeres, så det kan løse sine presserende opgaver og holde fast i sin oprindelige ide: at drage omsorg for fred og menneskerettigheder for alle nationer. FN må ikke blive et redskab for USA's eller Europas, eller andre stormagters magtudøvelse.

– England, Frankrig og USA dominerer Sikkerhedsrådet, som derfor åbnes, så andre lande, herunder den 3. verden får en stærkere placering. De 5 faste medlemmers varetter begrænses, og flere vigtige afgørelser træffes af Generalforsamlingen. Verdens befolkninger kunne få direkte adgang til FN, f.eks. ved at der holdes parallelle samlinger for de internationale folkelige bevægelser, NGO'erne (Non Governmental Organizations).

– FN's generalsekretær får en stab af konfliktforskere og en kollektiv ledelse, og større ret til at tage initiativer, for selvstændigt at kunne forhandle og mægle, før konflikter bryder ud. FN kunne få en stående, bevæbnet styrke, der kan være fredshåndhævende, som foreslået af Generalsekretæren. Men kun på betingelse af, at det lykkes at demokratisere FN.

– FN's budget er på 7 promille af verdens årlige militæruddgifter. Det ændres: stormagterne må betale deres restancer til FN, og der sikres et realistisk budget gennem højere bidrag.

Sikkerhed: ødelæggelsesvåben afskaffes

Supermagterne har afskaffet en del våben, men oprustningen fortsætter, ikke mindst i u-landene, som »hjælpes« af vestlige våbenprodu-

center. Der handles våben som aldrig før, også atom- biologiske og kemiske våben. Den Kolde Krigs vældige produktionsanlæg for våben er svære at afskaffe: politikerne frygter arbejdsløshed og social uro. Det er et globalt problem, især farligt i det tidligere Sovjet. Løsningen er omstilling til civil produktion.

- Alle internationale fora må derfor arbejde for omstilling fra militær til civil produktion. En del af øst- og u-landsstøtten gives direkte til omstilling. EF's industripolitik må støtte omstilling, både af egen våbenproduktion, af øst-landenes og af u-landenes.

- FN og CSCE får ret til at føre kontrol med al våbenproduktion, alle lagre og al handel med våben, herunder våbentransport, også den danske, som er en af verdens betydeligste. Samtidig forbydes stadig flere typer våben og våbenhandel.

- Norden og Danmark går foran i de europæiske nedrustningsbestræbelser med en total omstilling til defensivt forsvar.

- Stadig flere regioner i verden, bl.a. Norden, garanteres som atomvåbenfri zoner, som skridt mod atomalderens afslutning. Vesten opgiver alle sine a-våben. Det er hykleri at jage kernevåben i andre lande, når man ikke selv afstår fra dem. Der tages initiativ til at oprette neutrale, afmilitariserede fredszoner i alle verdensdele, som besluttet i 1978 af FN's Generalforsamling, - på vej mod en tid uden militæralliancer og stående hære.

Sikkerhed: Fredelig konfliktløsning

Det bedste forsvar er evnen til at løse konflikter uden vold. Hertil findes metoder, forskning og fagfolk. Denne kompetence skal bruges i politik.

- Beslutningstagerne i EF, CSCE, FN, NATO og de nationale parlamenter får paneler af freds- og konfliktforskere, - med ligelig kønsfordeling - som de rådfører sig med og som medvirker ved forhandling og mægling.

- Der etableres et Internationalt Konfliktforsknings Råd i Europa, med f.eks. 50 fremtrædende kvinder og mænd, og et Europæisk Freds-universitet, der tilbyder kompetencegivende studier i emner, der har betydning for international forståelse, nedrustning, omstilling og fredelig konfliktløsning.

- Global kompetence: Interkulturel forståelse, miljøbevidsthed og fredelig konfliktløsning prioriteres højt i al uddannelse og forskning.

Konklusion:

Som det ses, eksisterer der mangfoldige handlemuligheder for at tilvejebringe større international sikkerhed. En militariseret EF-Union, som Maastricht-papiret lægger op til, vil være en regulær hindring for mange af disse forslag, og kan ikke med saglige argumenter betragtes som et ledigt led i en ny sikkerhedsordning for Europa.

CITAT

*Vi må overbevise hver generation om,
at den kun er transitpassager på planeten Jorden.
Jorden tilhører ingen - ingen har ret til at afgøre
ufødte generationers skæbne.*

Professor Bernhard Lown ved overrækkelsen af
Nobelprisen i fysik 1989

FÆLLES FORSVAR FOR NORDEN

Generalsekretærens for Nordisk Ministerråd Pär Stenbäck mener, at et nordisk forsvarssamarbejde bør overvejes.

Af Eva Bendix

Europa har forandret sig. Der er ikke rigtig nogen "fjende" længere, ingen at ruste sig imod, ikke engang rigtig nogen at være neutral overfor længere. Skal Norden så bevare sine hidtidige forsvarsordninger? Eller vil også de forandre sig?

- Det tyder meget på, at de vil, mener generalsekretæren for Nordisk Ministerråd Pär Stenbäck. Han er tidligere finsk undervisningsminister og udenrigsminister, valgt af det svenske Folkepartiet i Finland. Og han har også en fortid som generalsekretær for Røde Kors i Geneve.

- Mens vi havde den kolde krig, siger Pär Stenbäck, var enhver form for forsvarspolitisk samarbejde i Norden udelukket. Tanken om et sådant samarbejde måtte jo definitivt opgives efter bestræbelserne i 1948-49 for etableringen af en nordisk forsvarsunion.

Det endte som bekendt med Danmarks og Norges indmeldelse i Nato, og dermed kuldsejlede enhver tanke om et forsvarssamarbejde i Norden, som ikke mindst den danske Hans Hedtoft havde arbejdet så hårdt for.

I mellemtiden er tanken om et nordisk forsvarssamarbejde nok blevet diskuteret, men kun sporadisk - låst fast som det var i den sikkerhedspolitiske situation i Norden: Finland var neutralt, men havde en aftale med Sovjet, Sverige var alliancefrit, og Danmark, Island og Norge var med i Nato. Hele det sikkerhedspolitiske arbejde måtte derfor holdes borte fra det øvrige samarbejde i Norden.

Indicier

- Men nu?
- Ja nu er alting ændret med den kolde krigs ophør, gentager Pär Stenbäck og nævner forskellige udtalelser, der kunne indicere, at der åbnes mulighed for nye former for sikkerhedspolitisk samarbejde i Norden.
- Udviklingen i hele Europa synes at gå i ret-

ning af regionalisering af forsvarssamarbejdet. Det skal forenkles og rationaliseres. Vi ved, at Nato sandsynligvis ikke ønsker at udvide sine grænser, og dermed er et scenario for et regionalt samarbejde, også i Norden, ved at opstå.

Samtidig har højtstående militærfolk i Norden fremsat udtalelser, der tyder på, at de nordiske lande kunne tænke sig at indlede et nærmere sikkerhedspolitisk samarbejde.

Nordisk samordning

Således har den svenske forsvarschef »överbefälshaveren« general Bengt Gustafsson, offentligt luftet den tanke, at i første omgang Sverige og Finland passende kunne indlede et nærmere forsvarssamarbejde.

Han mener ikke, at resten af Europa vil være i stand til at tage ansvaret for at forsvare Norden. Norden omfatter jo et enormt geografisk område - det er på størrelse med hele det øvrige kontinentale Europa! Det nordiske område er strategisk vigtigt, og Bengt Gustafsson mener, at hvis vi i Norden kunne samordne vore forsvarsplaner, ville det få en god krigsforebyggende effekt.

Den svenske general tror ikke, man kan se bort fra russiske militære operationer mod Baltikum, og at dette ville være en trussel mod Norden. Misfornøjede elementer i de russiske væbnede styrker kunne for eksempel forsøge at generobre de baltiske republikker. Dette ville true Norden, der i et sådant tilfælde vil have en fælles sikkerhedspolitisk interesse i at beskytte sig, mener den svenske forsvarschef.

Fælles interesser

Den norske forsvarschef, admiral Torolf Reim, er enig med sin svenske kollega, og har udtalt, at Norden har fælles sikkerhedspolitiske interesser i et beskytte sig, og han betegner det

som urealistisk at tro, at det kontinentale Europa med Tyskland i spidsen, i en konflikt-situation kan påtage sig at forsvare Norden.

Endelig har den finske forsvarsminister, Elisabeth Rehn, udtalt offentligt, at muligheden for et svensk-finsk forsvarspolitisk samarbejde bør holdes åbent.

- Er der kommet lignende udtalelser fra Danmark? Det er der ikke, så vidt Pär Stenbäck kender til.

En fredszone?

Verden rustet for 1.000 milliarder dollars om året - også nu efter den kolde krigs ophør.

Og verden ligger allerede nu inde med tilstrækkelig ødelæggelseskraft til at gennemføre 6.000 verdenskrigs format.

6.000 anden verdenskrige - er dette ikke nok? Åbenbart ikke. For der oprustet stadig.

Og som det forstås på de to nordiske forsvarschefer er den gamle sang om "Faren fra Øst ligger og lurar" stadig ikke forstummet.

Ville det da ikke være bedre at bruge de mange oprustningspenge, eller nogle af dem, til fredelige formål? Afskaffelse af sult for eksempel?

- Hvis vi fik et nordisk forsvarssamarbejde, ville det så ikke være bedre at gøre hele Norden til en fredszone uden militær og kun med en slags civilforsvar?

- Desværre er tanken helt urealistisk, svarer Pär Stenbäck.

Vi ved, at det hverken bliver i din eller min tid, at militæret bliver afskaffet. Nej, militæret kan ikke opløses, heller ikke i Norden. Men et regionalt, øget militært samarbejde i Norden er blevet muligt. Og ønskeligt!

Vi lever i en verden, hvor alle er afhængige af alle, tilføjer han. Vi ved ikke, hvem der er fjenden. Vi ved kun, at vi nu er kommet ud af den kolde krig, og at et regionalt, nordisk, militært samarbejde nu ikke længere er utænkeligt - måske kan vi få det i gang allerede om et par år, mener Pär Stenbäck, der understreger, at hans meninger kun er hans personlige visioner

Den afsmittende effekt

- Ville et nordisk forsvarsforbund blive stærkt

nok til at klare en eventuel fjende?

- Nej, Norden er ikke tilstrækkelig stærkt til at klare sig selv. Et nordisk forsvarsforbund måtte derfor have garantier fra andre forsvarssammenslutninger, og man kunne her tænke sig en eller anden form for garanti fra for eksempel Nato eller Vestunionen.

- Var det dog alligevel ikke bedre - og langt mere realistisk - at satse på Norden som fredszone?

- Som sagt tror jeg ikke, det bliver i vor tid. Men måske kunne vi samarbejde i retning af en nordisk fredszone, der inkluderer Baltikum. Effekten af en sådan kunne være, at den smitter af på andre dele af jorden, så andre freds-zoner kunne opstå - og samarbejde! Men det hører fremtiden til.

A-zonen

Vi har gennem årene, og med Anker Jørgensen i spidsen, arbejdet hårdt for gennemførelsen af Norden som Atomvåbenfri Zone. I 1991 kom en tam og ret intetsigende embedsmandsrapport herom. Var det ikke en idé, om Nordisk Ministerråd genoptog denne sag, der i hvert fald kunne få en stor symbolsk værdi i en krigstænkende verden?

- Der er frit slag nu til at få en debat om Norden som Atomvåbenfri Zone i gang indenfor Nordisk Råd - nu hvor alle barrierer mod sikkerheds- og udenrigspolitiske debatter er faldet bort.

Pär Stenbäck mener, at Nordisk Råd nu må være stedet for en sådan debat:

- Nordisk Råd er jo en parlamentarisk pressionsgruppe på Nordisk Ministerråd, siger han, og en debat om Norden som Atomvåbenfri Zone kunne være stimulerende, nu hvor de forsvarspolitiske spørgsmål i Norden er begyndt at røre på sig.

- Det er jo ikke, tilføjer han, kun de professionelle militær-mænd, som skal føre en sådan debat.

Han siger det ikke, men man har da lov til at opfatte det sådan, at nu drejer det sig bare om at komme i gang med denne diskussion i Nordisk Råds regi.

DANMARK ER HOVEDPROBLEMET

En nordisk forsvarsordning vil være en fredspolitisk fordel, siger direktøren for freds- og konfliktforskningsinstituttet i Danmark, Håkan Wiberg, i dette interview.

af Hanne Norup Carlsen

Hvilke fredspolitiske fordele er der i et nordisk forsvarsforbund?

Norden fritstilles mere i eventuelle nye konfrontationer i Europa.

Tænker vi 15 år frem og forestiller os det værst mulige, bliver der dybere konflikter mellem det katolske og det ortodokse Europa. Øst-Vest-grænsen opstår igen – omend længere østpå – med nye konfrontationer.

I den nuværende konflikt på Balkan har Vesten ført en naiv politik, som har skærpet modsætninger. Kroaterne har fået støtte fra den protestantiske og katolske verden, muslimerne fra den islamiske og serberne fra den ortodokse blandt andet fra Rusland. Rusland er blevet presset i FNs sikkerhedsråd og i CSCE, og på det sidste har der været fremført skarp kritik i det russiske parlament, man vil ikke være med mere på Vestens præmisser. Det kan medføre alvorlige konfrontationer.

En nordisk forsvarsordning ville i en skærpet situation »kunne nytte« og ville ellers ikke »kunne skade«, især hvis det lykkes at etablere et reelt forsvarsforbund forstået som »ikke-angrebs« forbund.

Et forsvarsforbund vil have de samme problemer, som det neutrale Sverige hele tiden har haft:

- Norden skal kunne overbevise Øst-landene og Vesten om, at man er i stand til at forsvare sig overfor en eventuel invasion. At de nordiske lande vil være besværlige at invadere.
- Vesten skal overbevises om, at Øst-landene ikke vil invadere Norden.
- Øst-landene skal overbevises om, at Vesten ikke vil invadere Norden.

I en konfrontation mellem Øst og Vest kan der

blive tale om et kapløb. Hvem kommer først? Hvem får først underlagt sig territoriet? Eller kan man overbevise begge parter om, at man vil være i stand til at forsvare sig, så ingen ser grund til at komme den anden i forkøbet?

Her vil et defensivt forsvarsforbund have sin betydning forstået som et forbund af stærk defensiv karakter og med ringe offensiv kapacitet.

Det stærke forsvar

Kan et nordisk forsvar være defensivt, og hvad forstås vi ved et defensivt forsvar?

Vi kan sige, at desto mere defensivt et forsvar er, desto mindre grund er der til at angribe. Norden skal desuden være i stand til at overbevise om, at man ikke vil stille sig til rådighed for, at andre magter kan angribe deres modstander gennem Norden.

Definitionen handler om *evne*, ikke om hensigter. Et forsvar er mere defensivt, jo stærkere dets forsvarsevne er i forhold til dets angrebsevne.

Et defensivt forsvar afhænger blandt andet af taktik, våbenudstyr og doktrin.

Schweiz er for eksempel meget »defensivt«, selv om det har flere kampvogne end noget andet europæisk land. Sverige har også i flere tilfælde valgt »ikke-truende« militært udstyr. For eksempel et radarsystem, som har kort rækkevidde med stor indenlandsk dækning, istedet for atombomber og langtrækkende kampfly. Til sammenligning har det norske militær et radarsystem med lav indenlandsk dækning, men med stor rækkevidde der kan registrere langt ind i det tidligere Sovjetunionen.

Finland har også tradition for defensivt forsvar. Finland kan mobilisere 13-14% af befolkningen i løbet af tre døgn, Sverige cirka 10%.

Men da ingen af landene har kapacitet til store transportere, opfattes det ikke som truende.

I de nordiske lande er der »noget at bygge på«. Det er dog svært eksakt at beskrive, hvordan et defensivt nordisk forsvarsforbund skulle konstrueres. Der er ingen enkel opskrift.

Landene skal beslutte deres tilknytning til EF. Her har den økonomiske politik første prioritet, det får indflydelse på de forsvarspolitiske beslutninger.

Uden interesse

Er et nordisk militært samarbejde muligt?

Danmark er hovedproblemet. Danmark har en lang tradition for at være tilknyttet Centraleuropa og Danmark er militærgeografisk en del af Centraleuropa og Tyskland.

Spørgsmålet om et nordisk forsvarsforbund blev drøftet i 1948-49 mellem Danmark, Norge og Sverige. I Norge vandt NATO-tilhængerne det politiske spil. Men Danmark interesserede sig en overgang for en dansk-svensk forsvarsunion. Da svenskerne var uinteresserede i dette, valgte Danmark NATO. Da ideen blev drøftet i Sverige for en snes år siden af den ansete sikkerhedsekspert Nils Andrén og oberst Jan Wickbom, handlede det derimod om Sverige, Finland og Norge. Samtidig vurderede den norske forsvarskommission en norsk-svensk union som den mest realistiske mulighed.

For cirka et år siden stillede den svenske øverstkommanderende Bengt Gustafsson, atter spørgsmålet om et nordisk forsvarsforbund, denne gang med Danmark inkluderet. Den danske udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensens kommentar var klar: »Ikke interesseret«. Den svenske statsminister Carl Bildt havde samme mening, mens den finske forsvarsminister ikke ville afvise diskussionen på forhånd. Finland har iøvrigt erklæret sig åben i alle retninger – ganske vist med forskellige og somme tider modsat rettede udtalelser fra præsidenten og udenrigsministeren. Blandt de nordiske lande er Finland det land, som er mest »uproblematisk« hvad angår et nordisk forsvarsforbund.

Sverige er splittet. Statsministerens eget parti vil have så tæt tilknytning til EF som muligt, og kunne det bestemte, blev Sverige også meldt

ind i Vestunionen. Dette er dog uacceptabelt for en del regeringskolleger og for Socialdemokratiet i Sverige. Derfor er det svenske forhandlingsudspil, at man ikke vil forpligte sig til forsvarssamarbejde. Norge har andre sikkerhedspolitiske problemer end Danmark. Hvor Vestunionen i Danmark er et argument imod medlemskab af EF, så er medlemskab af Vestunionen i Norge et argument for medlemskab af EF. Norge er associeret medlem af Vestunionen. Hvor Danmark holder sammen med Centraleuropa, er det for Norge den angelsaksiske tilknytning, som har været den vigtigste. Mærkedet er, at NATO bryder sammen.

Spørgsmålet for Norge er enten:

- neutralitet,
- et nordisk forsvarsforbund, eller
- det nordatlantiske fællesskab.

Norges placering tæt ved Murmansk, som har stor betydning som base for atombærende krigsskibe har været speciel. Det har været svært for NATO at acceptere, at Norge ønskede ikkeprovokation i forhold til Sovjet, blandt andet ved at nedtrappe NATO-øvelser. Norge har gentagne gange haft problemer med at kombinere sin tillidsskabende politik over for Sovjetunionen med de tiltag, som USA og/eller NATO har ønsket for at give Norge den efterstræbte sikkerhedsgaranti. Mange nordmænd bedømmer, at disse problemer ville blive mindre i Vestunionen end i et rent angelsaksisk rest-NATO, hvis den situation skulle opstå. På denne måde har Norge valgt sig væk fra en nordisk løsning.

Med Finlands og Sveriges medlemskab af EF (som afgøres i efteråret 94 med folkeafstemning) kan der opstå en ny situation. Måske kunne et nordisk forsvarsforbund etableres, som var associeret med Vestunionen med separate bevægelsesfriheder.

De politiske udsigter for et nordisk forsvarsforbund er ikke store, men det er for tidligt at begrave ideen. Under visse betingelser, blandt andet at alle landene bliver medlemmer af EF, kunne man tænke sig et nordisk forsvarsforbund med en associeringsordning til Vestunionen.

NORDEN SOM ATOMVÅBENFRI ZONE

Hvordan går det med planerne, smuldrer de?

af Inger Bjørn Andersen

November 1985

En nordisk parlamentariker-komité om Norden som atomvåbenfri zone med forhenværende statsminister Anker Jørgensen som formand nedsættes.

Foråret 1987

Rapport fra Nordisk Parlamentariker-komité. Citat fra rapporten:

»Troen på mulighederne er i de nordiske parlamenter til stede i en sådan grad, at man vil fortsætte de nordiske forhandlinger om tilvejebringelsen af en atomvåbenfri zone.«

Maj 1987

Der nedsættes en »Embedsmandsgruppe for undersøgelse af forudsætningerne for en kernevåbenfri zone i nordisk område«.

Marts 1991

Embedsmandsgruppens rapport bliver færdig. Citat fra rapporten:

»I den igangværende forhandlingsproces i retning mod en ny europæisk sikkerhedspolitisk

arkitektur har tanker om særlige zoneordninger hidtil ikke været behandlet. Det er på denne baggrund ikke muligt nu at afgøre, i hvilken udstrækning tanken på en kernevåbenfri zone i nordisk område på længere sigt skulle kunne passes ind i denne proces.«

(Oversat fra Svensk – findes ikke på dansk)

Den forhenværende svenske udenrigsminister Steen Andersson skriver i forordet til den svenske udgave af embedsmandsrapporten:

»Tanken om en atomvåbenfri zone kan herved føres fremad. Denne proces har en tillidsskabende egenverdi og kan derfor forhåbentlig styrke de nordiske landes sikkerhed og bidrage til afspænding og nedrustning i Europa.«

Citat fra rapport fra nordiske fredsforskningsinstitutter »Norden ved skillevejen« 1992:

»Det er på tide at flytte spørgsmålet om en atomvåbenfri zone i Norden tilbage til det politiske niveau fra embedsmandsniveauet – hvorfra man ikke fornuftigvis kan forvente flere resultater.«

FNs definition på atomvåbenfri zone (1978)

»Alle stater og i særdeleshed kernevåbenstaterne bør overveje forskellige forslag, beregnet på at sikre undgåelse af anvendelsen af nukleare våben og forhindring af atomkrig. I denne sammenhæng, hvor de af kernevåbenstaterne fremsatte erklæringer er bemærket, ville effektive arrangementer, hvor sådanne er hensigtsmæssige, til sikring af ikke-kerne-våbenstater mod anvendelse af nukleare våben eller trussel herom kunne styrke disse staters sikkerhed og international fred og sikkerhed.«

»Oprettelsen af kernevåbenfri zoner på basis af aftaler eller arrangementer, der frit er indgået blandt staterne i den pågældende zone, og den fuldstændige overholdelse af disse aftaler eller arrangementer, hvorved sikres, at zonerne er reelt fri for nukleare våben, og kernevåbenstaternes respekt for sådanne zoner, udgør en betydningsfuld nedrustningsforanstaltning.«

NORDEN SOM FREDSSONE

Ideen om fredszoner opstod i FN i 1978 og er blevet taget op af fredsbevægelser over verden

af Tulle Elster, Norge

De nordiske fredsbevægelser har arbejdet med planer om Norden som fredssone. Nedestående stammer fra nordiske kvindegrupper ideer til Norden som fredssone:

Hva er en fredssone?

- Det er bare vår tanke som begrenser innholdet i en fredssone. Her følger noen af de definisjoner som allerede har vært oppe i debatten om hva en slik sone kan innebære:
- en fredssone er et geografisk definert område der det eksisterer et sikkerhetssamfunn av nasjoner som opprettholder fred i eget område; i hjem, på skole og arbeidsplass, i den egne by, provins og land, og som ikke har noen tanker eller planer om voldelige konfliktløsninger med de naboland som inngår i sonen.
- Statene som inngår i en fredssone opererer innenfor en ramme av politisk, kulturelt og økonomisk samarbeid.
- Statene som inngår i en fredssone fraskriver seg retten til utvikle og produsere atomvåben, samt inngå i allianser som har atomvåben i sitt forsvar, og nedlegger forbud mot alle former av atomvåben eller deler av disse på sine territorier, i luftrommet og ved havneanløp. I prinsippet betyr dette at en atomvåpenfri sone inngår i fredssonen.
- Statene som inngår i en fredssone fraskriver seg videre retten til bruk av trusler og maktmisbruk og forplikter seg til å redusere sine militære styrker, samt samarbeide om tilitsskapende tiltak.
- Statene som inngår i en fredssone inngår som en af FN's regionale soner, og er kun underlagt FN's regler (og altså ikke EF-domstolen o.a.).
- En Nordisk Fredssone kan i første rekke bli et forbilde for andre stater og regioner, slik Norden allerede er det i mange sammenhenger på grunnlag av de fordeler nevnt over og som vi allerede har i praksis.

FN om fredszoner (1978)

»Oprettelsen af fredszoner i forskellige regioner af verden under behørig betingelser, der klart skal defineres og frit bestemmes af de stater, der berøres af zonen, hvorved zonens karakteristiske forhold og principperne i FN-pagten tages i betragtning, og i overensstemmelse med folkeretten, kan bidrage til styrkelse af sikkerheden for stater inden for sådanne zoner og til international fred og sikkerhed under eet«.

ET JA ER OGSÅ ET JA TIL UNIONENS FORSVAR

På forsvarsområdet stemmer vi om nøjagtigt det samme som sidst.

af Steen Clausen, advokat

Mange tror, at danske vælgere i det mindste fik det ud af at stemme nej den 2. juni 1992, at Danmark slap for at være med i EF-Unionens forsvarsdimension, som den blev fastlagt i Maastricht-traktaten. Det ville være et vigtigt resultat af Nej'et. Vi kunne holde os ude af EFs forsvarsplaner og kun deltage i det civile samarbejde.

Det ville være i god overensstemmelse med traditionel dansk holdning og med holdningen i »Det nationale ompromis«, som siger:

»Danmark holder sig udenfor den såkaldte forsvarspolitiske dimension, der indebærer medlemskab af Vestunionen samt fælles forsvarspolitik og fælles forsvar.«

»Det nationale kompromis« slår altså ikke alene fast, at Danmark holder sig fri af Vestunionen, men også fri af EF-Unionens »fælles forsvarspolitik og fælles forsvar«. Lever Edinburgh-aftalen op til Det Nationale Kompromis på dette punkt?

Nej, for Edinburgh-aftalen ændrer ikke ved Maastricht-traktaten, heller ikke hvad angår forsvar. Og den »særordning«, vi fik i Edinburgh, er i bedste fald tom, i værste fald skadelig. Det kræver en forklaring, og at vi ser nærmere på »særordningen«, som lyder sådan:

»Stats- og regeringscheferne tager til efterretning, at Danmark efter opfordring fra Den Vesteuropæiske Union (WEU) har fået status som observatør i denne organisation. De noterer sig også, at intet i Traktaten om Den Europæiske Union forpligter Danmark til at blive medlem af WEU. I overensstemmelse hermed deltager Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af afgørelser og aktioner indenfor Unionen, som har indvirkning på forsvarsområdet, men Danmark vil ikke hindre, at der udvikles et snævrere samarbejde mellem medlemsstaterne på dette område.«

Hvad betyder det, når man nærlæ-

ser? For det første, at samtlige bestemmelser og erklæringer fra Maastricht-traktaten stadig står ved magt. Edinburgh-afsnit C, som er citeret ovenfor, vedrører alene Danmarks forhold til WEU. Da »udarbejdelsen og gennemførelsen af Unionens afgørelser og aktioner som har indvirkning på forsvarsområdet« allerede efter Maastricht-traktaten henhører til WEU indeholder Edinburgh-aftalens afsnit C ikke andet end 3 selvfølgeheder i 3 sætninger.

1. Unionen noterer sig, at Danmark ikke er medlem af WEU, men alene observatør. (Det vidste vi i forvejen).

2. Unionen noterer sig, at der intet er i Maastricht-traktaten, som juridisk forpligter Danmark til at blive medlem af WEU. (Ingen har mig bekendt påstået noget andet).

3. Da Danmark ikke er medlem af WEU, deltager Danmark følgelig heller ikke i WEUs aktioner (»udarbejdelse og gennemførelse af aktioner indenfor Unionen, som har indvirkning på forsvarsområdet«). Dette er en direkte henvisning til Maastricht-traktatens artikel J4 stk. 2, hvorefter »Unionen anmoder WEU, der udgør en integrerende del af udviklingen af Den Europæiske Union, om at udarbejde og iværksætte de af Unionens afgørelser og aktioner, som har indvirkning på forsvarsområdet«.

Danmark deltager imidlertid fuldt ud i behandlingen af forsvarspolitikken og forpligtes heraf i overensstemmelse med Maastricht-traktatens regler herom. Danmark har ingen undtagelse herfra. Danmark har alene en undtagelse fra at deltage i WEU, hvilket Danmark hele tiden har haft.

Danmark deltager fuldt ud i gennemførelsen af beslutninger om Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder bestemmelsen i artikel J4 stk. 2, hvorefter Unionen kan anmo-

JURA

de WEU om at gennemføre aktioner. Danmark deltager derfor fuldt ud i den politiske beslutning om at gennemføre aktioner. Men da Danmark ikke er medlem af WEU, deltager vi selvfølgelig ikke i den militære gennemførelse af aktionerne, beskrevet som »udarbejdelse og iværksættelse af de af Unionens afgørelser og aktioner, som har indvirkning på forsvarsområdet«.

Kort sagt forpligter Danmark sig til fuldt ud at være med i de politiske beslutninger om Unionens udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik. Det er alene de militære beslutninger, som Danmark kun deltager i, efter selvstændig beslutning herom.

Med Edinburgh-aftalen har Danmark videre udtrykkelig forpligtet sig til »ikke at hindre, at der udvikles et snævrere samarbejde mellem medlemsstater på dette område«. Det betyder, at Danmark har afgivet en politisk erklæring, hvorefter vi giver afkald på veto retten og på at bruge traktatens regler om enstemmighed på dette område.

I Danmarks ensidige erklæring har vi forpligtet os til at fravige formandskabet, når WEU efter anmodning fra Unionen udarbej-

der og iværksætter aktioner inden for forsvarsområdet. Da Unionen politisk er ansvarlig for WEUs aktioner, og da Danmark ikke deltager i WEU, er det klart, at Danmark ikke kan optræde som den direkte politisk ansvarlige. Men Danmark vil dog fuldt ud deltage i beslutningen om anmodning til WEU om at udarbejde og iværksætte aktioner inden for forsvarsområdet.

Konklusion

Edinburgh-aftalene indeholder ingen undtagelser fra Maastricht-traktaten. Danmark forpligtes således fuldt ud – også på forsvarsområdet.

Hvis Danmark godkender Maastricht-traktaten, bliver vi forpligtet til at gennemføre en fælles udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik. Det betyder omvendt, at Danmarks udenrigs- sikkerheds- og forsvarspolitik ikke længere besluttes af Folketing og Regering, men af EF-Unionen.

Da Danmark ikke er medlem af den militære Union, Vestunionen (WEU), holder vi os ude af det egentlige fælles militær, i hvert fald indtil 1996 eller 1998, hvor EF-Unionens og Vestunionens aktiviteter sandsynligvis slås sammen til et fælles Unionsforsvar.

Der er altid blevet spillet fjerbold om Europa
(Tegning af Daumier; 1869)

JURA

CSCE – DE FIRE GODE BOGSTAVER

Hvad vil I så, lyder spørgsmålet til unionsmodstanderne. Svaret lyder i al sin enkelhed, at vi vil have hele Europa. Med et halvt hundrede samarbejdende stater. Og ligeværd. CSCE er en af mulighederne.

Af Eva Bendix

Modellen – eller en del af den kan man finde i fire svære bogstaver, CSCE. I Tyskland hedder de KSZE og i Norge KSSE. Her i Danmark bruger vi den anglosaksiske version, der betyder Konferencen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa.

Jeg har selv været et par år om at lære mig de fire bogstaver. Men de er værd at kende. Det, jeg først og fremmest kan lide ved CSCE, er dets prioritering af ligeværd.

Alle CSCE-landene har een stemme hver. Hverken mere eller mindre. Bulgarien tæller lige så meget som Stortyskland, Danmark lige så meget som Frankrig, Østlande som Vestlande, store og små, fattige og rige. Alle har lige stor indflydelse. I modsætning til for eksempel EFs Ministerråd, hvor de store lande har flere stemmer end de små (Kvalificeret Flertal).

CSCE blev dannet i Helsinki i 1975 og går fremad med små bitte skridt og endeløse diskussioner og egner sig ikke for utålmodige sjæle.

Men ser man på slutdokumenterne fra alle de mange konferencer der er holdt – i Bruxelles, Madrid, Bern, Wien, Paris, København, Moskva og Helsinki, kan man se at beslutningerne trods alt er rykket en smule fremad.

Åbenhed

CSCE afviser ethvert tilløb til stormagtsdannelse, og målet er et åbent Folkenes Europa, der til det yderste vil løse konflikter uden militær hjælp.

Verden har ikke brug for stormagter, men for åbenhed og samarbejde mellem suveræne stater, store og små, rige og fattige, østlige og vestlige.

Igen: Det modsatte af en selvtilstrækkelig EF-Union.

CSCE er i sin konstruktion åben. For eksempel holdes der aldrig en officiel konference, uden at der samtidig holdes en alternativ.

Og de alternative konferencer er ikke noget med et forblæst telt på en oprampet plæne og mulighed for selv at købe sine egne frokostpølser.

CSCEs alternative konferencer foregår i CSCEs rammer – ofte med de bedste indlæg fra tænkere, forskere, kunstnere og politikere og de mest interessante debatter. Det er på de alternative konferencer, det sker.

Deltagerne i de alternative konferencer har fri adgang til den officielle konference, og der er planer om at folk fra de alternative konferencer, de såkaldte NGOere skal indlemmes i de officielle regeringsdelegationer. Dette gælder ikke mindst folk fra fredsforeningerne.

500 mindretal

Mindretallenes rettigheder – og dermed en af de vigtigste krigsforhindrere – hører i CSCE ind under det, man i CSCE kalder Den Menneskelige Dimension.

Indtil jeg på en CSCE-konference hørte om Europas mindretal, troede jeg, at der var 30-40 af dem.

Det viste sig, at der i Europa i dag er over 500 mindretalsgrupper, der er indregistreret i Den Føderalistiske Union af Europas Folkegrupper. Den har sekretariat i Tinglev og generalsekretæren hedder Armin Nicelson.

Disse 500 mindretalsgrupper omfatter måske 250 millioner mennesker. Disse ønsker ikke at flytte grænser.

Men de vil have mindretalsbeskyttelse, det vil sige, at de vil have samme rettigheder som landets flertal. De vil have deres egen kultur, sprog, presse, skoler, flag og banker.

Danmarks behandling af sin tyske mindre-

talsgruppe regnes her for efterlignelsesværdig.

At spørgsmålet om minoriteter og den stadig voksende og farlige nationalisme ikke hører til de ligegyldige, behøver man jo bare at sige ordet Jugoslavien for at huske.

EFs anerkendelse over hals og hovede af problemområder som Bosnien og Hercegovina er et lærestykke i fejlurdering af minoritetspørgsmålet.

En kvindelobby

Kun yderligere et af de mange områder, CSCE beskæftiger sig med, skal nævnes her:

Ønsket om ligestilling mellem mænd og kvinder, også inden for selve CSCE-organisationen. Også her adskiller CSCE sig fra EF og en eventuel kommende EF-Union.

Ganske vidst er kvinderne heller ikke for godt repræsenteret i CSCE, men de lader sig heller ikke nøje med en kvindelobby:

Et kvindernes CSCE, WCSCE er dannet, og kravet er at i 1995 skal de 25 procent af de delegerede være kvinder, og inden år 2000 skal delegationerne bestå af 50 procent kvinder og 50 procent mænd, lige som værtslandene skal sørge for databanker om kvinder.

På en WCSCE-konference sidste år ned deltagelse af 300 kvinder fra Øst og Vest var arbejdsløsheden det store tema: I EF var 7 procent af mændene, men 12 procent af kvinderne arbejdsløse.

Også i Østlandene er en tydelig feminisering af fattigdommen indtrådt. Mange af østkvinderne så tilbage på den tid, hvor de havde arbejde og børnehaver og mælk til børnene med ulykkelig længsel.

Og alle WCSCE-kvinderne var enige om, at det ikke var mere militær Europa har brug for. Men mindre.

Fredeligere?

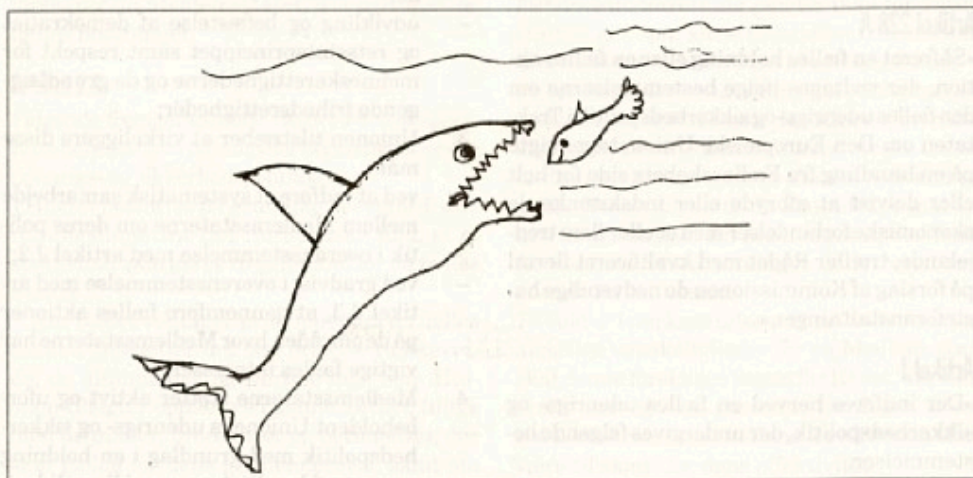
Det er ønsketænkning at tro, at flere kvinder på topposter vil skabe en fredeligere verden.

Freden sidder ikke i livmoderen, men et par eller flere kvinder i delegationerne kunne måske bevirke, at der blev tænkt anderledes? At holdningen til for eksempel Vestunion og dertil hørende kernevåben blev gennemhullet?

I hvert fald kan CSCE bruges som en del af svaret på det evindelige spørgsmål om, hvad vil i så?

CSCE er fire gode bogstaver.

Lær dem.

Den lille fisk: - Det er klart... vi må ind og påvirke (Tegn. Y.B.)

DOKUMENTATION

MAASTRICHTRAKTATEN OM FORSVARS- OG SIKKERHEDSPOLITIK

Artikel B

»Unionen har som mål:

(...) – at styrke sin identitet i internationale sammenhænge, især gennem iværksættelsen af en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder udformningen på langt sigt af en fælles forsvarspolitik, som med tiden vil kunne føre til et fælles forsvar (...).«

Artikel C

»(...) Unionen påser i særdeleshed, at der er sammenhæng i hele Unionens optræden udadtil som led i den fælles politik for udenrigsaffænder, sikkerhed, økonomi og udviklings-samarbejde. Rådet og Kommissionen har ansvaret for at sikre denne sammenhæng. De varetager inden for deres respektive kompetenceområder gennemførelsen af disse politikker.«

Artikel 228 A

»Såfremt en fælles holdning eller en fælles aktion, der vedtages ifølge bestemmelserne om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i Traktaten om Den Europæiske Union, tager sigte på en handling fra Fællesskabets side for helt eller delvist at afbryde eller indskrænke de økonomiske forbindelser med et eller flere tredjelande, træffer Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen de nødvendige hasteforanstaltninger.«

Artikel J

»Der indføres herved en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, der undergives følgende bestemmelser:

Artikel J.1

1. Unionen og dens Medlemsstater fastlæg-

ger og gennemfører en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, der undergives dette traktatafsnits bestemmelser og dækker alle områder inden for udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

2. Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik har følgende mål:

- beskyttelse af Unionens fælles værdier, grundlæggende interesser og uafhængighed;
 - styrkelse af Unionens og dens Medlemsstaters sikkerhed i alle henseender;
 - bevarelse af freden og styrkelse af den internationale sikkerhed i overensstemmelse med principperne i De Forenede Nationers Pagt samt principperne i Helsingfors-slutakten og målene i Paris-charteret;
 - fremme af det internationale samarbejde;
 - udvikling og befæstelse af demokratiet og retsstatsprincippet samt respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder;
3. Unionen tilstræber at virkeliggøre disse mål:
- ved at indføre et systematisk samarbejde mellem Medlemsstaterne om deres politik i overensstemmelse med artikel J.2;
 - ved gradvis, i overensstemmelse med artikel J.3, at gennemføre fælles aktioner på de områder, hvor Medlemsstaterne har vigtige fælles interesser.

4. Medlemsstaterne støtter aktivt og uforbeholdent Unionens udenrigs- og sikkerhedspolitik med grundlag i en holdning præget af loyalitet og gensidig solidaritet. De afstår fra enhver handling, som strider imod Unionens interesser, eller som

DOKUMENTATION

kan skade dens effektivitet som en sammenhængende enhed i internationale forbindelser. Rådet påser, at disse principper overholdes.

Artikel J.2

1. Medlemsstaterne orienterer hinanden og rådfører sig med hinanden i Rådet om alle udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål, som er af almindelig interesse, med henblik på at sikre, at de udøver deres samlede indflydelse så effektivt som muligt gennem en samordnet og konvergent optræden.

2. Så ofte som Rådet anser det for påkrævet, fastlægger det en fælles holdning. Medlemsstaterne drager omsorg for, at deres nationale politik er i overensstemmelse med de fælles holdninger.

3. Medlemsstaterne samordner deres optræden i internationale organisationer og på internationale konferencer. De forsvare de fælles holdninger i disse fora. I internationale organisationer og på internationale konferencer, hvor ikke alle Medlemsstaterne deltager, forsvare de Medlemsstater, der deltager, de fælles holdninger.

Artikel J.3

Følgende fremgangsmåde gælder for vedtagelse af en fælles aktion på områder henhørende under udenrigs- og sikkerhedspolitikken:

1) Rådet beslutter på grundlag af overordnede retningslinjer fra Det Europæiske Råd, at et spørgsmål skal gøres til genstand for en fælles aktion.

Når Rådet vedtager princippet om en fælles aktion, fastsætter det den præcise rækkevidde, de almindelige og særlige mål, som Unionen tilsigter opnået ved denne aktion, tillige med de midler, procedurer og betingelser, der skal gælde for dens gennemførelse, samt om nødvendigt varigheden heraf.

2. Rådet skal, når det vedtager den fælles aktion og på et hvilket som helst stadium under

udviklingen heraf, definere de spørgsmål, om hvilke der skal træffes afgørelse med kvalificeret flertal. Ved de rådsafgørelser, der kræver kvalificeret flertal i henhold til det foregående afsnit, tildeles medlemmernes stemmer den vægt, der er fastsat i artikel 148, stk. 2, i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og afgørelser træffes med mindst fireoghalvtreds stemmer afgivet af mindst 8 medlemmer, der stemmer for.

3) Hvis der sker en ændring af forholdene, der har væsentlig betydning for et spørgsmål, der er genstand for en fælles aktion, reviderer Rådet principperne og målene for denne aktion og vedtager de nødvendige afgørelser. Så længe Rådet ikke har truffet afgørelse, opretholdes den fælles aktioner.

4) Fælles aktioner forpligter Medlemsstaterne i deres stillingtagen og handlinger.

5) Enhver national stillingtagen eller handling i forbindelse med en fælles aktion forudsætter, at der sker underretning derom så betids, at der om nødvendigt kan holdes forudgående samråd i Rådet. Forpligtelsen til at give forhåndsunderretning gælder ikke for foranstaltninger, som alene indebærer transformation til det nationale plan af rådsafgørelser.

6) Gør forholdenes udvikling det påtrængende nødvendigt, og foreligger der ikke nogen rådsafgørelse, kan Medlemsstaterne straks træffe de foranstaltninger, der er absolut nødvendige under hensyntagen til de almindelige mål for den fælles aktion. En Medlemsstat, der træffer sådanne foranstaltninger, underrettet omgående Rådet herom.

7) Volder iværksættelsen af en fælles aktion alvorlige vanskeligheder for en Medlemsstat, skal denne forelægge sagen for Rådet, der skal drøfte den og søge passende løsninger. Disse må ikke stride imod målene for aktionen eller være til skade for dens effektivitet.

Artikel J.4

1. Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

DOKUMENTATION

omfatter alle spørgsmål vedrørende Den Europæiske Unions sikkerhed, herunder udførelsen på lang sigt af en fælles forsvarspolitik, som med tiden vil kunne føre til et fælles forsvar.

2. Unionen anmoder Den Vesteuropæiske Union (WEU), der udgør en integrerende del af udviklingen af Den Europæiske Union, om at udarbejde og iværksætte de af Unionens afgørelser og aktioner, der har indvirkning på forsvarsområdet. Rådet vedtager i forståelse med WEU's institutioner de nødvendige praktiske bestemmelser.

3. Spørgsmål, der har indvirkning på forsvarsområdet, og som er omfattet af denne artikel, er ikke undergivet fremgangsmåderne i artikel J.3.

4. Unionens politik i denne artikels betydning berører ikke den særlige karakter af visse Medlemsstaters sikkerheds- og forsvarspolitik og skal overholde de forpligtelser, som visse Medlemsstater har i henhold til den nordatlantiske traktat, og skal være forenelig med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, der er fastlagt inden for dennes rammer.

5. Denne artikels bestemmelser er ikke til hinder for, at der på bilateralt plan inden for rammerne af WEU og Den Atlantiske Alliance udvikles et tættere samarbejde mellem to eller flere Medlemsstater, for så vidt dette samarbejde ikke er i modstrid med eller hæmmer det samarbejde, der er omhandlet i dette afsnit.

6. For at fremme denne Traktats mål og under hensyn til 1998-fristen i forbindelse med artikel 12 i Bruxelles-Traktaten kan nærværende artikels bestemmelser revideres som fastsat i artikel N, stk. 2, på grundlag af en rapport, som Rådet skal forelægge Det Europæiske Råd i 1996, og som skal omfatte en evaluering af de fremskridt og erfaringer, der er gjort indtil da.

Artikel J.5

1. Formandskabet repræsenterer Unionen i anliggender vedrørende den fælles udenrigs-

og sikkerhedspolitik.

2. Formandskabet har ansvaret for iværksættelsen af fælles foranstaltninger; i denne forbindelse udtrykker det i princippet Unionens holdning i internationale organisationer og på internationale konferencer.

3. I de i stk. 1 og 2 nævnte opgaver bistår formandskabet eventuelt af den Medlemsstat, der varetog det forudgående formandskab, og af den Medlemsstat, der skal varetage det efterfølgende formandskab. Kommissionen deltager fuldt ud i disse opgaver.

4. De Medlemsstater, der er repræsenteret i internationale organisationer eller på internationale konferencer, hvor ikke alle Medlemsstaterne er repræsenteret, skal holde disse underrettet om alle spørgsmål af fælles interesse, jf. dog artikel J.2, stk. 3, og artikel J.3, nr. 4.

De Medlemsstater, der også er medlemmer af De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, rådfører sig med hinanden og holder de øvrige Medlemsstater fuldt ud underrettet. De Medlemsstater, der er faste medlemmer af Sikkerhedsrådet, forsvare i udøvelsen af deres funktion Unionens holdninger og interesser, uden at dette dog berører det ansvar, der påhviler dem i medfør af De Forenede Nationers Pagt.

Artikel J.6

Medlemsstaternes diplomatiske og konsulære missioner og Kommissionens delegationer i Tredjelande og på internationale konferencer samt deres repræsentationer ved internationale organisationer samarbejder for at sikre, at de fælles holdninger og fælles aktioner, som Rådet har vedtaget, overholdes og iværksættes.

De intensiverer deres samarbejde ved at udveksle oplysninger, foretage fælles vurderinger og bidrage til iværksættelse af bestemmelserne i artikel 8 C i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Artikel J.7

Formandskabet skal høre Europa-Parlamen-

DOKUMENTATION

tet om de vigtigste aspekter og grundlæggende valg i forbindelse med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og påse, at der tages behørigt hensyn til Europa-Parlamentets synspunkter. Formandskabet og Kommissionen underretter regelmæssigt Europa-Parlamentet om udviklingen i Unionens udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Europa-Parlamentet kan stille spørgsmål eller rette henstillinger til Rådet. Det drøfter en gang om året de fremskridt, der er gjort med iværksættelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Artikel J.8

1. Det Europæiske Råd fastlægger principperne og de overordnede retningslinjer for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

2. Rådet træffer de nødvendige afgørelser for fastlæggelse og iværksættelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik på grundlag af de overordnede retningslinjer, som Det Europæiske Råd fastlægger. Det påser, at Unionens aktion fremtræder som en helhed, er sammenhængende og effektiv.

Rådet træffer afgørelse med enstemmighed, undtagen i procedurespørgsmål og i det tilfælde, der er omhandlet i artikel J.3, nr.2).

3. Enhver Medlemsstat eller Kommissionen kan forelægge Rådet alle spørgsmål vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og fremsætte forslag for Rådet.

4. I tilfælde hvor der hurtigst skal træffes en afgørelse, indkalder formandskabet enten på egen foranledning eller på anmodning af Kommissionen eller en Medlemsstat inden for 48 timer eller, hvor en afgørelse er uopsættelig, inden for en endnu kortere frist til en ekstraordinær samling i Rådet.

5. Med forbehold af bestemmelserne i artikel 151 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab følger en politisk komité sammensat af de politiske direktører den internationale situation på de områder, der henhører under den fælles udenrigs- og sikker-

hedspolitik, og bidrager til at fastlægge politikken ved at afgive udtalelser til Rådet på dettes foranledning eller på eget initiativ. Komiteen følger ligeledes iværksættelsen af den vedtagne politik med forbehold af formandskabets og Kommissionens beføjelser.

Artikel J.9

Kommissionen deltager fuldt ud i arbejdet vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Artikel J.10

Ved en eventuel revision af bestemmelserne om sikkerhed i overensstemmelse med artikel J.4 skal den konference, der sammenkaldes med henblik herpå, ligeledes undersøge, om der bør foretages andre ændringer i bestemmelserne om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Artikel J.11

1. Bestemmelserne i artikel 137, 138-142, 146, 147, 150-53, 157-163 og 217 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab finder anvendelse på bestemmelserne vedrørende de områder, der er nævnt i dette traktat afsnit.

2. Institutionernes administrationsudgifter i forbindelse med bestemmelserne vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik afholdes over De Europæiske Fællesskabs budget.

Rådet kan også

– enten beslutte med enstemmighed, at aktionsudgifterne til iværksættelse af de pågældende bestemmelser afholdes over De Europæiske Fællesskabs budget; I så fald finder budgetproceduren i henhold til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab anvendelse.

– eller fastslå, at sådanne udgifter skal afholdes af Medlemsstaterne, eventuelt efter en nærmere fastsat fordelingsnøgle.

DOKUMENTATION

Erklæring om afstemning i forbindelse med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

Konferencen er enig om, at Medlemsstaterne med hensyn til rådsafgørelser, der kræver enstemmighed, i videst muligt omfang undgår at hindre en enstemmig afgørelse, hvis der foreligger et kvalificeret flertal for denne afgørelse.

Erklæringer om Den Vesteuropæiske Union (WEU)

Konferencen noterer sig følgende erklæringer:

1. Erklæring

fra Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Portugal og Det Forenede Kongerige, der er medlemmer af både Den Vesteuropæiske Union og Den Europæiske Union, om Den Vesteuropæiske Unions rolle og forbindelser med Den Europæiske Union og Den Atlantiske Alliance.

Indledning

1. WEU's medlemsstater er enige om, at der skal udvikles en egentlig europæisk sikkerheds- og forsvarsdimension, samt om at det europæiske ansvar i forsvarsanliggender skal øges. Denne dimension skal opbygges gennem en gradvis proces omfattende forskellige faser. WEU skal være en integrerende del af udviklingen af Den europæiske Union og vil styrke sit bidrag til solidariteten inden for Den Atlantiske Alliance. WEU's medlemsstater er enige om at styrke WEU's rolle, idet perspektivet på længere sigt er en fælles forsvarspolitik inden for Den europæiske Union, som med tiden vil kunne føre til et fælles forsvar, der er foreneligt med forsvaret inden for Den Atlantiske Alliance.

2. WEU skal udvikles som den forsvarsmæssige komponent i Den Europæiske Union og som det middel, der kan styrke den europæiske søjle i Den Atlantiske Alliance. Med henblik herpå vil WEU udføre en fælles europæisk forsvarspolitik og fremme dennes konkrete gennemførelse i kraft af en yderligere udvikling af

sin egen operationelle rolle. WEU's medlemsstater noterer sig artikel J.4 om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i Traktaten om Den Europæiske Union, som har følgende ordlyd:

„1. Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik omfatter alle spørgsmål vedrørende Den Europæiske Unions sikkerhed, herunder udførelsen på lang sigt af en fælles forsvarspolitik, som med tiden vil kunne føre til et fælles forsvar:

2. Unionen anmoder Den Vesteuropæiske Union (WEU), der udgør en integrerende del af udviklingen af Den Europæiske Union, om at udarbejde og iværksætte de af Unionens afgørelser og aktioner, der har indvirkning på forsvarsområdet. Rådet vedtager i forståelse med WEU's institutioner de nødvendige praktiske bestemmelser.

3. Spørgsmål, der har indvirkning på forsvarsområdet, og som er omfattet af denne artikel, er ikke undergivet fremgangsmåderne i artikel J.3.

4. Unionens politik i denne artikels betydning berører ikke den særlige karakter af visse Medlemsstaters sikkerheds- og forsvarspolitik og skal overholde de forpligtelser, som visse Medlemsstater har i henhold til den nordatlantiske traktat, og skal være forenelig med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, der er fastlagt inden for dennes rammer.

5. Denne artikels bestemmelser er ikke til hinder for, at der på bilateralt plan inden for rammerne af WEU og Den Atlantiske Alliance udvikles et tættere samarbejde mellem to eller flere Medlemsstater, for så vidt dette samarbejde ikke er i modstrid med eller hæmmer det samarbejde, der er omhandlet i dette afsnit.

6. For at fremme denne Traktats mål og under hensyn til 1998-fristen i forbindelse med artikel 12 i Bruxelles-Traktaten kan nærværende artikels bestemmelser revideres som fastsat i artikel N, stk. 2, på grundlag af en rapport, som Rådet skal forelægge Det Europæiske Råd i 1996, og som skal omfatte en evaluering af de fremskridt og erfaringer, der er gjort indtil da.“

DOKUMENTATION

A. WEU's forbindelser med Den Europæiske Union

3. Målet er, at WEU i etaper skal udbygges til at være forsvarskomponenten i Den Europæiske Union. Med dette for øje er WEU rede til efter anmodning fra Den Europæiske Union at udarbejde og iværksætte de unionsafgørelser og -aktioner, der er af betydning for forsvarsområdet.

Med henblik herpå vil WEU oprette nære arbejdsrelationer til Den Europæiske Union ved hjælp af følgende foranstaltninger:

- i hensigtsmæssigt omfang koordinering af mødedatoer og -steder samt harmonisering af arbejdsmetoder;
- etablering af et nært samarbejde mellem på den ene side Rådet og Generalsekretariatet for WEU og på den anden side Rådet for Unionen og Generalsekretariatet for Rådet;
- overvejelser af en harmonisering af de respektive formandskabers rækkefølge og varighed;
- passende forholdsregler til sikring af, at Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber regelmæssigt holdes underrettet og i fornødent omfang konsulteres om WEU's virksomhed i overensstemmelse med den rolle, som Traktaten om Den Europæiske Union tillægger Kommissionen inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik;
- tilskyndelse til et nærmere samarbejde mellem WEU's Parlamentariske Forsamling og Europa-Parlamentet.

WEU-Rådet vedtager i forståelse med Den Europæiske Unions kompetente organer de nødvendige praktiske bestemmelser.

B. WEU's forbindelser med Den Atlantiske Alliance

4. Formålet er at udvikle WEU som et middel til at styrke den europæiske søjle i Den Atlantiske Alliance. Følgelig er WEU rede til at udvikle det nære samarbejde mellem WEU og Alliancen og til at styrke WEU-medlemsstaternes rolle og ansvar i samt bidrag til Allian-

cen. Dette skal ske på grundlag af den nødvendige gennemsigtighed og komplementaritet mellem den europæiske sikkerheds- og forsvarsdimension, der er under dannelse, og Alliancen. WEU vil handle i overensstemmelse med de holdninger, der vedtaget af Den Atlantiske Alliance.

- WEU's medlemsstater vil intensivere bestræbelserne på at koordinere deres holdninger til vigtige spørgsmål af fælles interesse vedrørende Alliancen, med sigte på at indtage fælles holdninger, der er vedtaget af WEU, under konsultationerne inden for Alliancen, som fortsat vil være det centrale forum for konsultationer mellem dennes medlemmer og centrum for de politiske beslutninger af betydning for sikkerheds- og forsvarsforpligtelserne for de allierede under den nordatlantiske traktat.

- Mødedatoer og -steder vil i nødvendigt omfang blive koordineret og arbejdsmetoder harmoniseret.

- Der vil blive etableret et nært samarbejde mellem Generalsekretariatet for WEU og NATO.

C. WEU's operationelle rolle

5. WEU's operationelle rolle vil blive styrket ved undersøgelse og fastlæggelse af, hvilke opgaver, strukturer og midler der vil være passende; disse skal navnlig omfatte:

- en WEU-planlægningsenhed;
- et nærmere militært samarbejde som supplement til Alliancen, navnlig på områderne logistik, transport, uddannelse og strategisk overvågning;

- møder mellem WEU's forsvarschefer; - militære enheder, der er ansvarlige over for WEU; Andre forslag vil blive drøftet yderligere, herunder:

- øget samarbejde på våbenområdet med henblik på at oprette et europæisk våbenagentur;
- udvikling af WEU-instituttet til et europæisk akademi for sikkerhed og forsvar.

De foranstaltninger, der skal styrke WEU's operationelle rolle, skal være fuldt ud foreneli-

DOKUMENTATION

ge med de militære forholdsregler, der er nødvendige for at sikre et kollektivt forsvar af alle allierede.

D. Andre foranstaltninger

6. Som følge af ovennævnte foranstaltninger og for at gøre det lettere at styrke WEU's rolle, vil hjemstedet for WEU's Råd og Generalsekretariat blive overført til Bruxelles.

7. Repræsentationen i WEU's Råd skal være sådan, at Rådet til stadighed kan udføre sine opgaver i overensstemmelse med artikel 8 i den ændrede Bruxelles-Traktat. Medlemsstaterne kan anvende en endnu ikke nærmere fastlagt løsning med dobbelt kompetence, som omfatter deres repræsentanter i Alliancen og i

EDINBURGH-AFTALEN

Afsnit C

»Forsvarspolitik

Stats- og regeringscheferne tager til efterretning, at Danmark efter opfordring fra Den Vesteuropæiske Union (WEU) har fået status som observatør i denne organisation. De noterer sig også, at intet i Traktaten om Den Europæiske Union forpligter Danmark til at blive medlem af WEU. I overensstemmelse hermed deltag Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelse af afgørelse og aktioner inden for Unionen, som har indvirkning på forsvarsområdet, men Danmark vil ikke hindre, at der udvikles et snævrere samarbejde mellem medlemsstater på dette område.

DANMARK I EUROPA

(»DET NATIONALE KOMPROMIS«)

Del B, stk 2.

(...) »Danmark holder sig uden for den såkaldte forsvarspolitiske dimension, der indebærer

Den Europæiske Union.

8. WEU noterer sig, at Unionen i henhold til artikel J.4, stk.6, om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i Traktaten om Den Europæiske Union vil træffe afgørelse om at revidere bestemmelserne i denne artikel med henblik på at fremme det mål, den sætter sig i overensstemmelse med den fastlagte procedure. WEU vil tage de nuværende bestemmelser op til fornyet gennemgang i 1996. Der vil under denne fornyede gennemgang blive taget hensyn til de fremskridt og erfaringer, der er gjort, og gennemgangen vil også omfatte forbindelserne mellem WEU og Den Atlantiske Alliance.«

Bilag 2

Erklæring om forsvar

Det Europæiske Råd tager til efterretning, at Danmark vil afstå fra sin ret til at varetage formandskab for Unionen i alle tilfælde, hvor der er tale om at udarbejde og iværksætte afgørelser og aktioner under Unionen, der har indvirkning på forsvarsområdet. De regler for overtagelse af formandskabet, de normalt gælder, hvis en formand er ude af stand til at varetage sit hverv, finder da anvendelse. Disse regler finder tillige anvendelse med hensyn til Unionens repræsentation i internationale organisationer, på internationale konferencer og over for tredjelande.

medlemskab af Vestunionen samt fælles forsvarspolitik eller fælles forsvar« (...)

OM ORGANISATIONERNE:

FN; De Forenede Nationer

FNs charter blev underskrevet den 26. juni 1946 over ruinerne af 2. Verdenskrig. Men FN voksede sig hurtigt stor og blev snart den væsentligste internationale organisation for samarbejde mellem lande. Hovedformålet var, og er at sikre fred og samarbejde mellem lande.

Siden 1945 har FN haft mere end 27 fredsbevarende operationer i verden der især har lagt vægt på *forebyggende* udstationering af FN-tropper og præventivt diplomati.

FNs generalforsamling mødes til session en gang om året, men den daglige styring foregår i Sikkerhedsrådet. Det har femten medlemmer, hvoraf de fem er permanente medlemmer og har vetoet. Det er USA, Rusland, Kina, Storbritanien og Frankrig. De 10 andre medlemslande vælges af generalforsamlingen for to år af gangen.

FN har over 50.000 soldater stationeret rundt omkring i verden. Hidtil har FN lagt vægt på at der eksisterer en våbenhvile mellem parterne før udstationering af FN-tropper, men FN-Pagtens artikel 42 nævner muligheden for med magt at gennemføre Sikkerhedsrådets beslutninger. Sikkerhedsrådet har dog aldrig gjort brug af denne mulighed.

NATO; Den nordatlantiske traktats organisation

Med Washington-traktaten blev NATO i 1949 grundlagt som en kollektiv forsvarsorganisation for de vesteuropæiske lande og Canada og USA mod væbnet angreb. Samarbejdet lagde vægt på afskrækkelse. Våbnenes mængde og kraft skulle afskrække andre lande fra et angreb på et af NATOs daværende 12 medlemsstater.

Den Kolde Krig herskede i Verden, og NATO blev set som en del af denne krig. Den politiske og militære udvikling i Sovjetunionen var afgørende for NATOs militære strategi, og med opløsningen af landene i Østeuropa og Warszawa-pagtens opløsning mistede NATO sit eksistensgrundlag.

Siden 1990 har NATO indledt et samarbejde med de tidligere »fjender« fra Warszawa-pagtlandene, men de fleste af de principper der oprindeligt lå til grund for NATOs forsvarsstrategi, afskrækkelse og militær styrke, er stadig centrale. Det nye i NATO er mere fleksible styrker, færre atomvåben og multinationale militære styrker til at træde ind i konflikterne rundt om i Verden.

WEU; Vestunionen

Vestunionen blev oprettet i 1948, men stod i årtier i skyggen af samarbejdet i NATO. Gennem de seneste år er der dog gjort ihærdige forsøg på at puste nyt liv i organisationen. Har 10 EF-lande som medlemmer, kun Danmark og Irland er ikke med.

Vestunionen er en militær pagt med ret til at operere uden for sit eget område, de såkaldte out-of-area operationer. Vestunionens hær kan sættes ind overalt på kloden. Og i Vestunionens politiske platform, Haag-konventionens artikel 5 står at organisationen baserer sit forsvar på atomvåben.

Bliver et af WEU-landene »ofre for et væbnet angreb i Europa« skal de øvrige lande yde »al den militære og anden hjælp, der står til deres rådighed«. En automatisk forpligtelse til at komme et land til undsætning hvis det angribes. I NATO skal en beslutning om at yde militær assistance først vedtages i Folketinget.

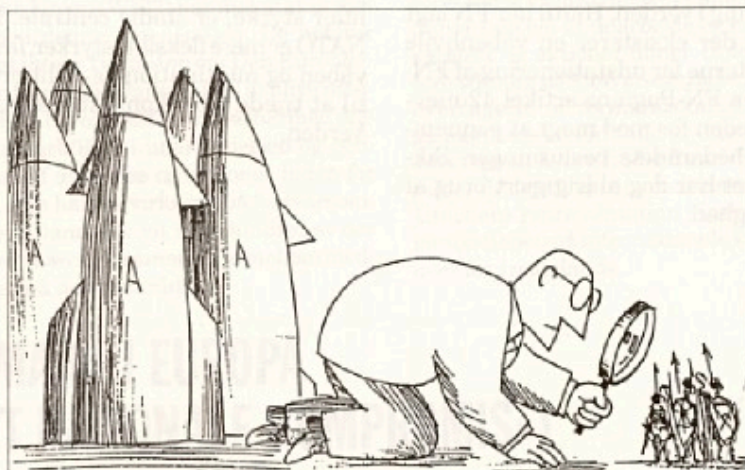
CSCE; Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa

CSCE er en proces, der startede i Helsinki i 1975. Fungerede i begyndelsen som et instrument til at overvinde den kunstige opdeling mellem Øst og Vest i Europa.

Medlemmer af CSCE er alle Europas lande plus de hidtidige Sovjetrepublikker, samt USA og Canada. Alle medlemslande er jævnbyrdige, og stemmer med een stemme hved hver afstemning.

CSCEs principper bygger på FN-pagten. Dets hovedopgave er at få menneskerettighederne opfyldt og gennemført.

CSCE afviser ethvert tilløb til stormagtsdannelse og målet er et åbent folkenes Europa, der uden militære styrker kan løse opståede konflikter.

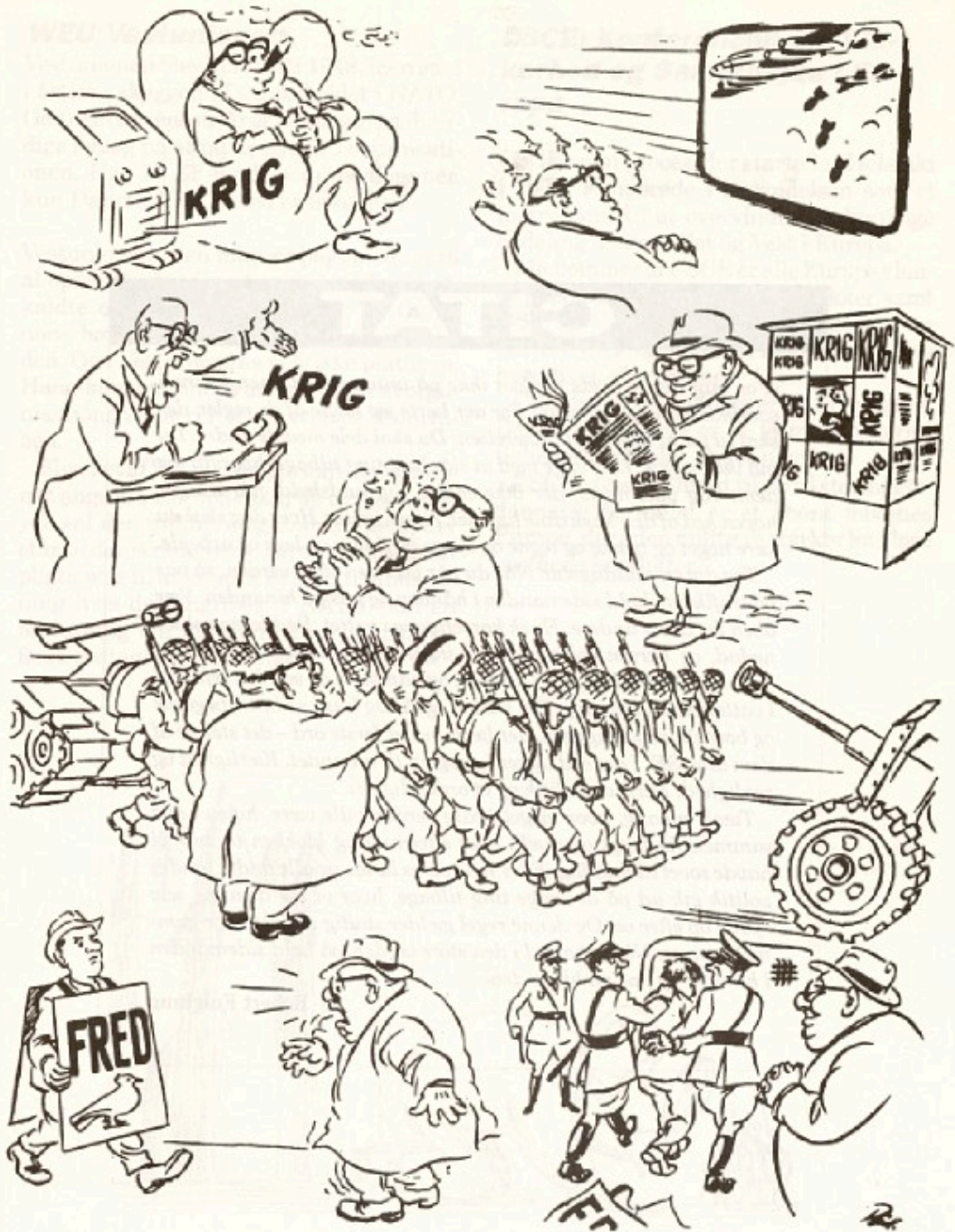
CITAT

»For mig ligger livets visdom ikke på universitetet, men henne i sandkassen i børnehaven. For der lærte jeg nogle af de regler, der skal til for at begå sig i tilværelsen: Du skal dele med de andre. Du må ikke snyde. Lad være med at slå. Læg ting tilbage, hvor du tog dem. Tag ikke noget, der ikke er dit. Sig undskyld, når du gør nogen ked af det. Vask dine hænder, før du spiser. Hver dag skal du lære noget og tænke og tegne og synge og danse og lege og arbejde.

Tag dig en middagslur. Når du går ud i den store verden, så pas på trafikken, hold sidemanden i hånden og pas på hinanden. Vær åben for livets under. Husk karsefrøene i vattet. Rødderne vokser nedad, og karsen vokser opad – ingen ved faktisk hvorfor, men sådan er det med os alle. Guldfisk og hamstere og selv karsefrøene i vattet skal dø engang. Det skal vi også. Og husk så billedbøgerne og børnehavepædagogen, der lærte os det første ord – det største af dem alle: SE! I det ord ligger jo nøglen til alt andet. Kærlighed og renlighed. Miljø og politik og et ordentligt liv.

Tænk engang, hvor meget bedre verden ville være, hvis vi alle sammen fik frugt og mælk hver eftermiddag klokken to, når vi havde sovet til middag. Eller hvis vores lands og alle andre landes politik gik ud på at lægge ting tilbage, hvor vi tog dem, og selv rydde op efter os. Og denne regel gælder stadig uanset hvor gammel man er: Når i skal ud i den store verden, så hold sidemanden i hånden og pas på hinanden«

Robert Fulghum

Fred - et uartigt ord
Bidstrup, 1986

VIS FLAGET GI' OS DIN STØTTE

Jeg ønsker GRATIS oplysning om JuniBevægelsen

Jeg ønsker at være medlem af JuniBevægelsen

___ Kontingent 100 kr.

___ Unge under uddannelse, pensionister og arbejdsløse 50 kr.

Jeg ønsker abonnement på ugeavisen Notat
Unionsmodstandernes avis i 4 mdr. for kun 95 kr.

Hvis du vil støtte JuniBevægelsens opstilling til valg til EF-Parlamentet i 1994, så udfyld blanketten herunder. **SKRIV UNDER** og send HELE siden ind. JuniBevægelsen ordner alle formaliteter i forbindelse med blanketten.

Nybrogade 18
1203 København K.

JuniBevægelsen

Telf. 33 93 00 46
Giro 9 19 67 06

Undertegnede erklærer at ville deltage i anmeldelsen af ovenstående parti, som agter at deltage i førstkommande valg til Europa-Parlamentet.

UDFYLDES AF VÆLGEREN	Navn (fornavn, efternavn)		Personnummer
	Bopæl (adresse)		Bopælskommune
	Postnr.	By/Postdistrikt	Vælgererklæring Europa-Parlamentsvalg
	Dato (dag, måned, år)		

Erklæringen er kun gyldig, hvis både datering og underskrift er håndskrevet af vælgeren personlig.

Udfyldes af folkeregistret i vælgerens bopælskommune *

Det attesteres, at ovenstående vælger ved erklæringens afgivelse opfyldte betingelserne for valgret til Europa-Parlamentet:

Date	Stempel og underskrift
------	------------------------

Sendes efter attestation til partiet. Returneres dog uden attestation til partiet, såfremt:

- Vælgeren har ikke valgret. Vælgeren har ikke bopæl i kommunen.
 Vælgeren har ikke dateret/underskrevet erklæringen. Vælgeren har oplyst forkert navn. Vælgeren har oplyst forkert adresse. Vælgeren har oplyst forkert personnummer.

* For vælgere, der har fast bopæl i et af de øvrige EF-lande, skal attestation meddeles af vedkommende danske repræsentation i det land, hvori de pågældende har bopæl.

BESTILLINGSEDEL

___ Jeg vil være medlem af JuniBevægelsen. 100 kr./50 kr.
for unge under uddannelse, ledige og pensionister

___ Jeg ønsker at følge debatten om Unionen. Giv mig ugeavisen Notat i 4 måneder for 95 kr.

Send mig:

Gratis materialer:

- ___ stk. pjec: Efter et nyt nej
- ___ stk. pjec: Demokrati eller Union
- ___ stk. pjec: Den Europæiske Union og Edinburgh-af-talen
- ___ stk. plakat: Stem mens du kan
- ___ folder: Nej til Unionen - Hver gang
- ___ folder: Vi skal være flere
- ___ stk. underskriftsblanket
- ___ stk. JuniBevægelsens idegrundlag

Bøger:

- ___ Grundloven. 30 kr.
- ___ Unionstraktaten. 50 kr.
- ___ Efs Union. 96 kr.
- ___ Unionen og Danmark. 168 kr.
- ___ Danmark i Unionen? 128 kr.
- ___ Efs miljøpolitik. 30 kr.
- ___ Når et nej er et ja. 115 kr.
- ___ Alen Hvådbog om Danmark, Ef og Europa. Abor-nement 50 kr. Jeg har allerede nr. ___

Betalingsmaterialer:

- ___ stk. badges: Nej til Unionen - hver gang. (5 kr. ved køb af under 5, 3 kr. ved køb over 5 stk)
- ___ stk. klistermærker: Nej til Unionen - hver gang. Ark med 12 stk 1 kr.
- ___ stk. til-streamer (10 kr. pr. stk. Ved køb af 5 og derover 5 kr. pr. stk.)

Navn: _____

Gade: _____

Postnr.: _____ By: _____

Tit.: _____ Stilling: _____

Kun sendt gratis
- med brug
af mærke, hvis
du kan undvære
at være
JuniBevægelsen

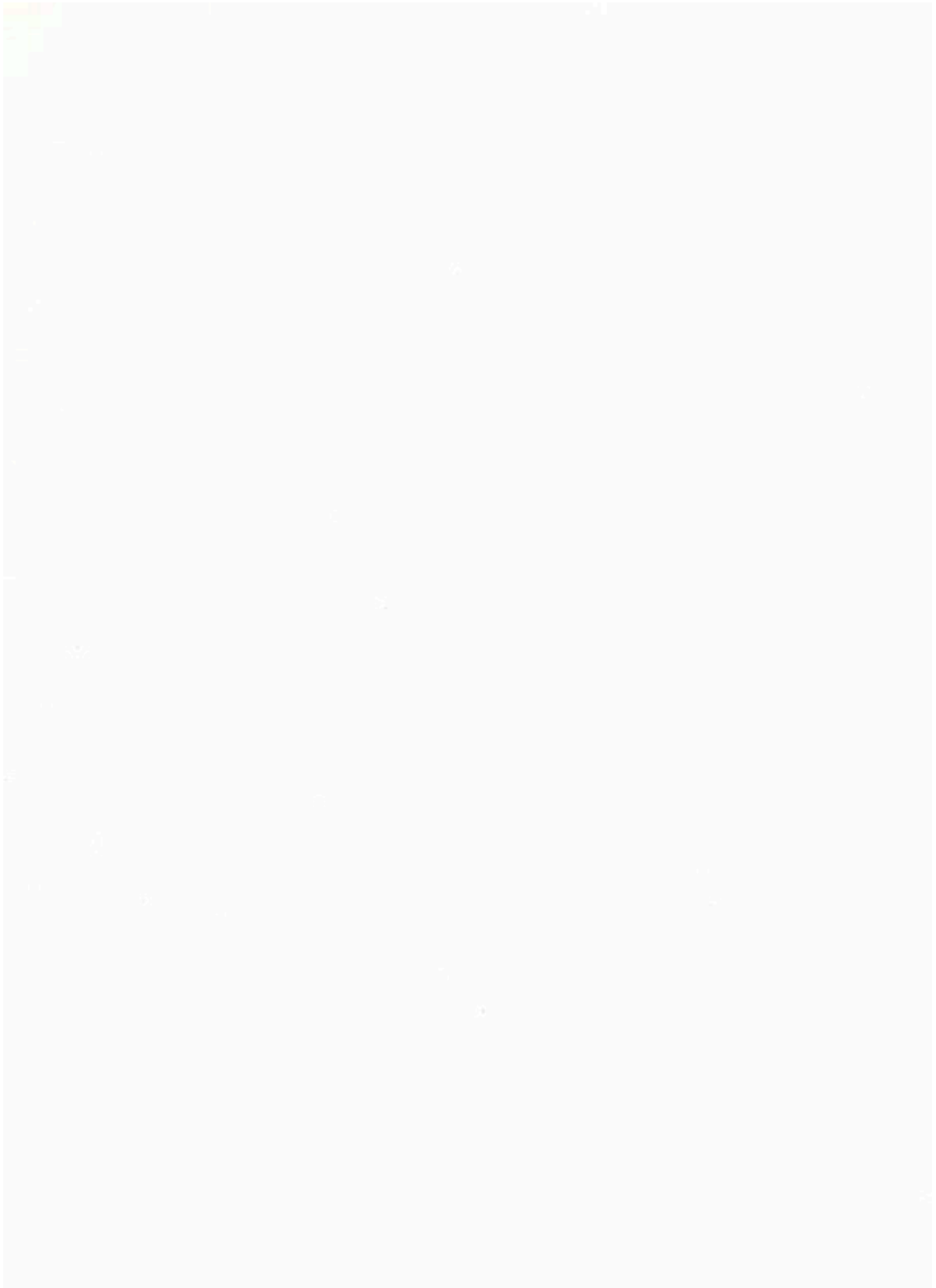
JuniBevægelsen

+++ 0973 +++

Nybrogade 18

1045 København K.

TEL. 33 93 00 46

HVIDBOG OM EF'S UNION, FORSVARET OG NOGLE ALTERNATIVER

Sikkerheds- og militærpolitik har ikke været ret meget til debat op til den kommende folkeafstemning. Det er ærgerligt, for Europa er bogstaveligt talt i krise. Hele verden er i global krise, præget af folkevandringer, sult, tørke og borgerkrig. Hvad kan vi gøre ved det? Får vi nogensinde fred?

Denne Hvidbog stiller tre hovedspørgsmål:

- Fritager Edinburgh-aftalen Danmark for at deltage i Unionens forsvarsamarbejde?
- Er det godt, eller dårligt at EFs Union laver militært samarbejde?
- Hvad kan alternativerne være til et militært samarbejde i EF-Unionen?

JuniBevægelsen kender ikke den endelige løsning på de problemer Europa og verden står over for. Men vi har viljen til at søge løsningsmodeller for et fredeligere Europa. Vi mener EF-Unionen er en alt for kortsigtet og snæversynet løsning på kriserne i Europa.

Frem for alt kræves der debat og diskussion. Ikke bare den korte debatfrist politikerne giver os frem til folkeafstemningen om EFs Union den 18. maj. Men en lang og frem for alt grundig debat om mulighederne for at skabe fred og for at hjælpe befolkningen i de krige, der allerede er rundt om i Europa og verden.

Denne Hvidbog opridser muligheder for en anden og fredeligere verden, end den der står på dagsordenen med EFs Union. Freds- og konfliktforskere, professorer, journalister og aktive fredsdebatører giver her deres bud på en anderledes dagsorden for sikkerhed og forsvar i Europa og verden.

Tillæg til dette debathæfte; De relevante artikler om militær sikkerhed fra:

- Maastricht-traktaten
- Det Nationale kompromis, og
- Edinburgh-Aftalen

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk